ASKERİ CEZA KANUNU[(1)(2)]

Kanun Numarası : 1632
Kabul Tarihi : 22/5/1930
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 15/6/1930 Sayı : 1520
Yayımladığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 11 Sayfa : 367

♦

Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri
Külliyatı", Cilt: 1 Sayfa: 125

♦

BİRİNCİ KISIM
Askeri suçlar ve kabahatler ve cezalar

BİRİNCİ BAP
Esaslar

Askeri cürüm ve kabahat :

Madde 1 – Türk Ceza Kanununa göre cürümler ve cezalar hakkında umumi suretle cari olan esaslar bu kanunda hilafı yazılı olmadıkça askeri cürümler ve cezalar hakkında da tatbik olunur.

1 - Bu kanunun ölüm, ağır hapis ve hapis cezalariyle cezalandırdığı suçlar askeri cürümlerdir.

---

(1) a - Bu Kanunda geçen "erat" tabiri 4/1/1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun 118. maddesi ile "erbaş ve er" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

b - Bu Kanundaki Adli amirlik müessesesinin görev ve yetkileri,25/10/1963 tarih ve 353 sayılı Kanunun 259. maddesi gereğince askeri mahkemeler kurulmuş olduğundan, adı geçen Kanunun geçici 1. maddesi ile sona ermiştir.

c - Bu Kanundaki, 16/6/1964 tarih ve 477 sayılı Kanunun cezalandırdığı suçlara ait hükümler, adı geçen Kanunun 64. maddesi ile ilga edilmiş olduğundan ilgili maddelerdeki açıklamalarda; ilga edilmiş olan maddedeki suçun 16/6/1964 tarih ve 477 sayılı Kanunun hangi maddesi ile cezalandırılmış olduğu da belirtilmiştir.

d - 26/10/1963 tarih ve 357 sayılı Askeri Hakimler Kanununun 41.maddesinde".....diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri, bu kanunun kapsadığı kişiler hakkında uygulanmaz" denilmektedir.

e - Bu Kanunda geçen "ihtiyat zabit ve ihtiyat askeri memurlar" ibareleri 29/11/1983 tarih ve 2962 sayılı Kanunun 2. maddesi ile "yedek subay ve yedek askeri memurlar" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

f - Bu Kanunda geçen "uzman çavuş" tabiri, 18/3/1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun 21. maddesi ile "uzman erbaş" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

g - Bu Kanunda ve diğer Kanunlarda geçen;

A) "Başgedikli", "Gedikli" ve "Küçük Zabit" ibareleri "Astsubay",

B) "Toplu Efrad" ibaresi "Toplu Asker", "Efrat" ibaresi sadece "Erbaş ve Er", "Nefer" ibaresi "Er",

C) "Tard, ihraç ve rütbenin geri alınması" fer'i cezaları (erbaşlar için öngörülen rütbenin geri alınması fer'i cezası hariç) "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma" fer'i cezası olarak,

22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle eklenen "Ek Madde 7" ile değiştirilmiştir.

(2) 22/3/2000 tarihli ve 4551 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle, bu Kanunda yer alan katıksız hapis cezası ve bu cezanın uygulanmasına ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

2 - Bu kanunun kısa hapis cezasiyle cezalandırdığı suçlar askeri kabahatlerdir.

Askerlerin askeri olmayan suçları :

Madde 2 – Askeri şahısların askeri olmayan suçları için Türk Ceza Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Askeri şahıslar : (1)

Madde 3 – (Değişik : 22/3/2000 - 4551/1 md.)

Askerî şahıslar; Mareşalden asteğmene kadar subaylar, astsubaylar, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda çalışan sivil personel, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erler ile askerî öğrencilerdir.

Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda çalışan Devlet memurlarının asker kişi sıfatları, 4.1.1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 115 inci maddesinde belirtilen yükümlülükleri ile sınırlıdır.

İhtiyat askeri şahıslar :

Madde 4 – İhtiyat askeri şahıslar askeri hizmetlerde bulundukları müddetçe bu kanun hükümlerine tabidirler.

Asker kişilerin yabancı ülkelerde işledikleri askerî suçlar

Madde 5 – (Mülga: 25/10/1963-353/259 md.; Yeniden düzenleme : 22/3/2000-4551/2 md.) Asker kişilerin yabancı ülkelerde Türk askerî kıt'a, karargâh ve kurumlarında veya diğer resmi görevleri sırasında veya esir kamplarında işledikleri askerî suçlar, Türkiye'de işlenmiş sayılır. Bunlar hakkında yabancı ülkede hüküm verilmiş olsa bile, Milli Savunma Bakanının talebi üzerine Türkiye'de tekrar muhakeme olunurlar. Bu halde, yabancı ülkede verilip infaz edilen ceza, verilecek cezadan indirilir. Ceza nev'ileri farklı ise, mahkeme yapılacak indirmeyi tayin eder.

Müttefik hükümetlerin askeri şahıslarına karşı yapılan suçlar :

Madde 6 – Müttefik hükümetlerin askeri şahısları ile müşterek vazife sırasında bu şahıslara karşı yapılan askeri suçlar müttefik hükümetler ile mukabele bilmisil mukavelesi varsa Türkiye askeri şahıslarına yapılmış sayılarak ona göre cezalandırılır.

Harb hükümleri ve cari olacağı hal ve vakitler:

Madde 7 – (Değişik: 15/6/1942-4257/1 md.)

Bu kanunda "seferberlikte" tabiriyle takyit edilen ceza hükümleri (Harb hükümleri) dir ve aşağıdaki hal ve vakitlerde caridir:

A) Umumi seferberlik müddetince askeri şahıslar hakkında;

B) Kısmi seferberlik ilan olunan mıntıkalarda bunun devamı müddetince askeri şahıslar hakkında;

C) Örfi idare ilan olunan mıntıkalarda harb hükümleri tatbik olunacağına Cumhurbaşkanınca karar verildiği takdirde bunun devamı müddetince mezkür mıntıkada bulunanlar hakkında; (2)

D) Fesat ve isyan halinde veyahut silah kullanılacak askeri bir hareket yapılması halinde kumanda eden subay tarafından harb hükümleri mer'i olacağı resmen bildirilen askeri kıtalar hakkında bu hallerin devamı müddetince;

E) Bulundukları mahalde en büyük rütbeli komutan tarafından harb hükümleri mer'i olacağı kendilerine resmen tebliğ olunan harb esirleri hakkında.

Seferberlik ve tarifi :

Madde 8 – 1 - Sefer tabiri harb halini ihtiva eden seferberliktir.

2 - Seferberlik, ordunun veya bazı kısımlarının seferber olmasını amir olan emirde yazılı ve muayyen tarihten başlayarak ilgasını mübeyyin neşrolunan emirde yazılan tarihte biten haldir.

3 - Hazarda Türkiye Cumhuriyeti hudut ve kara suları dışında yalnız dahi seyrü hareket eden her harb tayyare ve harb gemisi üssülharekelerinden birine varıncaya kadar bu kanunun tatbikatında seferber sayılır.

Düşman karşısı:

Madde 9 – Seferberlikte düşman ile müsademeyi intizaren emniyet hizmetleri tatbik ve ifa olunmağa başladığı zamandan itibaren bu müsademeye memur kıta, gemi, tayyare düşman karşısında sayılır.

Silahlı eşkiya:

Madde 10 – Silahlı eşkiya düşman sayılır.

---

(1) 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "uzman jandarma ve uzman erbaşlar" ibaresi "uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 5 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "İcra Vekilleri Heyetince" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Silahlının tarifi:

Madde 11 – Bu kanunun tatbikatında; "Silahlı" tabirinden maksat hizmetin icabı olan silahı hamili bulunmak, veya silahının başında olarak bir amirin kumandası ve nezaretiyle hizmete başlanılmış olmak halidir.

Hizmetin tarifi:

Madde 12 – Bu kanunun tatbikatında (Hizmet) tabirinden maksat gerek malüm ve muayyen olan ve gerek bir amir tarafından emredilen bir askeri vazifeninmadun tarafından yapılması halidir.

Memur, amir ve üstün tarifi :

Madde 13 – (Değişik: 15/6/1942-4257/1 md.)

1 - Bu kanunun tatbikatında "memur" tabirinden maksat 12 nci maddede yazılı hizmeti ifa ile mükellef olandır.

2 - Amir, makam ve memuriyet itibariyle emretmek salahiyetini haiz kimsedir.

3 - Üst tabiri rütbe ve kıdem büyüklüğünü gösterir.

4 - Herhangi bir suretle ciheti askeriyece göz altına alınan yabancı devlet orduları mensupları arasında astlık ve üstlük münasebetleri cari değildir. Bunlar arasında astlık ve üstlük münasebetleri salahiyetli komutanlar tarafından hususi surette verilen emirle teessüs edebilir.

Toplu erbaş ve er karşısının tarifi :

Madde 14 – Bir fiil toplu erbaş ve er karşısında yapılmış sayılarak kanunun bu kayıt ile takyit ettiği hükümlerin tatbikı için amir veya mafevk ile failden veya şeriklerden başka askeri hizmet maksadiyle toplanmış en az yedi askeri şahsın bulunması şarttır.

Nöbetçi, karakol, devriyenin tarifi :

Madde 15 – 1 - Bu kanunun tatbikatında nöbetçi hazarda ve seferde emniyet, muhafaza, disiplin, tarassut maksatlariyle silahlı olarak bir yere konulan ve muayyen bir talimatı bulunan tek veya çift askerdir.

2 - Karakol hazarda ve seferde aynı maksatlarla konulan ve bir amir emrinde bulunan silahlı bir kısım askerdir.

3 - Devriye hazarda ve seferde aynı maksatlarla muayyen bir mıntakada seyyar olarak vazife yapan bir veya daha ziyade silahlı askerdir.

Ordu ve kıtanın tarifi:

Madde 16 – Bu kanunda yazılı olan "Ordu" kelimesi kara, deniz ve hava kuvvetlerine; ve kıta kelimesi subay kumandasında bulunan her birliğe şamildir.

İstirdat ve tazminat nasıl hükmolunur:

Madde 17 – Askeri mahkeme istirdat ve tazminata Türk Ceza Kanununun koyduğu kaideler mucibince hükmeder.

(Ek: 11/12/1935-2862/1 md.) Adli amirler disiplin cezasile birlikte değeri 25 lirayı geçmiyen şeyler için istirdad ve tazminata da karar verebilirler.

Bu kararlar aleyhine tefhim veya tebliğden itibaren 15 gün içinde askeri mahkemede itiraz olunabilir. İtiraz üzerine duruşma yapılarak hüküm verilir. İtiraz eden, muhakeme için tayin edilen günde mahkemede bulunmazsa itiraz hakkının düşmesine mahkemece karar verilir.

İtiraz üzerine mahkemece verilecek kararlar kat'i olup bunlar aleyhine temyize müracaat olunamaz. (1)

A*skeri Ceza Kanununda yazılı cezanın icrası ve disiplin cezalarının tatbiki:*

Madde 18 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

---

(1) Adli amirlik müessesesi hakkında bu Kanunun ilk sayfasındaki dipnota bakınız.

Disiplin cezaları:
Madde 19 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

İKİNCİ BAP
Cezalar

Umumi hükümler

BİRİNCİ FASIL
Askeri cezalar

Ölüm cezası:
Madde 20 – 1- Ölüm cezası, buna mahküm olan kimsenin hayatının izale olunmasıdır. Bu ceza askeri şahıslar hakkında askeri bir cürümden dolayı hükmedilmiş ise mahkumun kurşuna dizilmesi suretiyle infaz olunur.

2 - Askeri olmayan bir cürümden dolayı askeri şahıslar ile askeri olmayan şahıslar hakkında askeri mahkemelerden verilen ölüm hükümleri Türk Ceza Kanununun 12 nci maddesi mucibince icra olunur. Bu veçhile asılacak ölüm mahkumları cezanın infazı için o baptaki ilam ve tasdik emri suretleriyle C. Müddeiumumiliğine verilirler.

Şahsi hürriyeti tahdit eden cezalar:
Madde 21 – Bu kanuna göre şahsi hürriyeti tahdit eden cezalar ağır hapis ve hapis ve kısa hapistir.

Ağır hapis ve hapis cezalarının mahiyeti ve neticeleri:
Madde 22 – Ağır hapis ve hapis cezalarının mahiyeti ve neticeleri ve icrası Türk Ceza Kanununda yazılı olan kaidelere tabidir.

Kısa hapis cezaları :
Madde 23 – (Değişik: 15/6/1942-4257/1 md.)
A) Kısa hapis cezaları üç türlüdür:
1 - Göz hapsi;
2 - Oda hapsi;
3 - Katıksız hapis.
B) **(Değişik : 22/3/2000-4551/3 md.)** Subay, astsubay, Milli Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında:
1 - Dört haftaya kadar göz hapsi,
2 - Dört haftaya kadar oda hapsi,
Cezaları verilebilir.
C) Erbaş ve er hakkında:
1 - Dört haftaya kadar oda hapsi;
2 - Üç haftaya kadar katıksız hapis cezaları verilebilir.
D) **(Değişik : 22/3/2000-4551/3 md.)** Askeri öğrenciler hakkında : (Askeri orta ve lise ile eşidi okullar öğrencileri hariç) dört haftaya kadar oda hapsi cezası verilebilir.
E) Kısa hapis cezalarında maaş ve tahsisat tam olarak verilir.

Göz ve oda hapsi cezalarının mahiyeti, neticeleri ve yerine getirilmesi [(1)]
Madde 24 – (Değişik: 22/3/2000-4551/4 md.)
Subay, astsubay, Milli Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar;

---

(1) Bu maddenin başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

A) Göz hapsi cezalarında:

1 - Resmi daire, kışla, eğitim alanları ile sair yerlerdeki hizmetlerine devam ederler.

2 - Hizmetin bitiminden sonra hiçbir yere gidemezler. Kışlada veya resmi odalarda kalırlar.

3 - Hizmete ilişkin olanlar dışında hiçbir ziyaret kabul edemezler.

B) Oda hapis cezalarında :

1 - Mümkün olduğu takdirde cezayı tek başlarına belirli bir hapis odasında geçirirler.

2 - Emir veremezler.

3 - Genel hizmet yapamazlar.

Askeri öğrenciler, oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler. Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur.

Erbaş ve er hakkında oda ve katıksız hapis cezalarının mahiyeti ve icrası:

Madde 25 – Erbaş ve er :

1 - Oda hapsi cezasını muayyen hapis odalarında topluca geçirirler.

2 - Katıksız hapis cezasını hapis odasında tek başına geçirirler.

3 - Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur.

4 - (...) [(1)] Onbaşı ve erler ağır askeri hizmetlerde kullanılabilirler.

Katıksız hapsin icrası :

Madde 26 – Katıksız hapis, mahkuma bir katı minder ve gıda olarak yalnız su ve istihkak miktarı ekmek verilmek ve tütün ve saire verilmemek suretiyle tenfiz olunur. Bu mahrumiyetler hapsin dördüncü sekizinci on ikinci günleriyle bundan sonra mahkumiyet müddetince her üç günde bir kaldırılır.

Katıksız hapsin değiştirilmesi:

Madde 27 – Mahkumun sıhhati katıksız hapse müsait değilse disiplin cezasının bir derece daha hafifi tatbik olunur.

Kısa hapis cezalarının tatbikı şartları:

Madde 28 – 1 - Bu kanunda kısa hapis cezası gösterilen yerlerde failin rütbesine göre caiz olan kısa hapsin her nev'i hükmolunabilir.

2 - Bu kanunda kısa hapis cezasının nevi tasrih edilipte bu nevi cezanın failin rütbesine göre verilmesi gayricaiz olduğu takdirde failin rütbesine göre caiz olan bir derece hafifi hükmolunur.

Fer'i askeri cezalar [(2)]

Madde 29 – (Değişik : 22/3/2000-4551/5 md.)

Askeri şahıslar hakkında hükmolunacak fer'i askeri cezalar şunlardır:

A) Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma.

B) Rütbenin geri alınması.

C) Askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme.

Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası [(3)]

Madde 30 – (Değişik: 22/3/2000-4551/6 md.)

Aşağıda yazılı hallerde subay, astsubay, uzman jandarmalar ve özel kanunlarında bu cezanın uygulanacağı belirtilen asker kişiler hakkında, askeri mahkemeler veya adliye mahkemelerince asıl ceza ile birlikte, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis, bir seneden fazla hapis cezası ile hükümlülük halinde,

---

(1) "Küçük Zabitler hizmetten mahrumdurlar" şeklindeki ilk cümle; 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 38. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu maddenin başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(3) Bu maddenin başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle metne işlendiği şekliyle değiştirilmiştir.

B) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük halinde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askeri mahkemelerce üç aydan fazla hapis cezası ile birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilebilir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasının niteliği ve sonuçları (1)

Madde 31 – (Değişik : 22/3/2000-4551/7 md.)

Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasının niteliği, hükümlünün Silahlı Kuvvetlerle ilişiğinin kesilmesidir. Bu ceza, ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın;

A) Askeri rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi,

B) Subay, astsubay, uzman jandarma ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme,

Sonuçlarını doğurur.

Askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası, niteliği ve sonuçları (2)

Madde 32 – (Değişik : 22/3/2000-4551/8 md.)

Aşağıda yazılı hallerde askeri öğrenciler hakkında, askeri mahkemeler veya adliye mahkemelerince; asıl ceza ile birlikte askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis cezasına hükümlülük halinde,

B) 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (B) bendinde yazılı hallerde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askeri mahkemelerce üç ay veya daha az hapis cezası ile birlikte askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilebilir.

Bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın;

A) Askeri öğrencilik sıfatının,

B) Muvazzaf askeri personel yetiştiren askeri okullara girme hakkının,

Kaybedilmesi sonuçlarını doğurur.

İhraç cezasının mahiyeti ve neticeleri :

Madde 33 – (Mülga : 22/3/2000-4551/38 md.)

Asker kişiler hakkında memuriyetten mahrumiyet cezasının uygulanması (3)

Madde 34 – (Değişik : 22/3/2000-4551/9 md.)

Subaylar, astsubaylar, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında memuriyetten mahrumiyet cezası verildiği takdirde, bu fer'i cezaya karşılık o kadar süre açığa çıkarılmalarına hükmolunur. Bu süre kıdemden ve emeklilik süresinden indirilir.

Yükümlü olan erbaş ve erler hakkında memuriyetten mahrumiyet cezası terhislerinden sonra yerine getirilir.

Bir seneden fazla memuriyetten mahrumiyet cezasına hükümlülük halinde, bu Kanunun Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Altı aydan fazla memuriyetten mahrumiyet cezası alan uzman jandarma ve uzman erbaşların Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

---

(1) Bu maddenin başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu maddenin başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(3) Bu maddenin başlığı, 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Rütbenin geri alınması cezası, niteliği, sonuçları ve yerine getirilmesi [1]

Madde 35 – (Değişik : 22/3/2000 - 4551/10 md.)

Rütbenin geri alınması cezası 30 uncu maddede yazılı hallerde erbaşlar hakkında uygulanır. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, rütbenin geri alınması işlemi idarece re'sen uygulanır.

Rütbenin geri alınması cezası, hükümlünün rütbesinin geri alınarak erliğe indirilmesi, askeri hizmetten doğan ve özel kanunda saklı tutulmayan bütün hakların kaybı sonuçlarını doğurur.

(İptal son fıkra: Ana. Mah.'nin 25/11/2005 tarihli ve E. : 2000/34, K. : 2005/91 sayılı Kararı ile.)

Rütbenin geri alınması cezasının mahiyeti ve neticeleri :

Madde 36 – (Mülga : 22/3/2000 - 4551/38 md.)

Umumi mahkemelerin verdiği cezaların icabettiği askeri fer'i cezaların tatbiki şekli:

Madde 37 – (Mülga : 22/3/2000 - 4551/38 md.)

Yeni baştan askerlik cezası, mahiyeti ve neticeleri :

Madde 38 – (Mülga: 14/6/1989 - 3574/4 md.)

Askeri mahkemelerce verilen tutuklama kararları ile asker kişiler hakkında verilen cezaların ve tutuklama kararlarının infaz yeri [2]

Madde 39 – (Mülga: 15/8/2017-KHK-694/203 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/189 md.)

---

(1) Bu maddenin başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu maddenin başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İKİNCİ FASIL
Cürme teşebbüs

Teşebbüs :

Madde 40 – 1 - Askeri cürümlerde müteşebbisler hakkında Türk Ceza Kanununun 61, 62, 63 üncü maddeleri hükümleri tatbik olunur.

2 - Bir cürümün cezasiyle beraber askeri fer'i cezalardan birinin hükmedilmesi lazım veya caiz ise o cürme teşebbüs halinde dahi bu fer'i ceza verilir, veya verilebilir.

ÜÇÜNCÜ FASIL
Cürümde ve kabahatte iştirak

İştirak :

Madde 41 – 1- Askeri cürümlerde ve kabahatlerde iştirak halinde, Türk Ceza Kanununun 64 üncüden 67 nciye kadar olan maddeler hükmü tatbik olunur.

2 - Hizmete mütaallik hususlarda verilen emir bir suç teşkil ederse bu suçun işlenmesinden emir veren mesuldur.

3 - Aşağıdaki hallerde maduna da faili müşterek cezası verilir :

A : Kendisine verilen emrin hudutlarını aşmış ise,

B : Amirin emrinin adli ve askeri bir suç maksadını ihtiva eden bir fiile mütaallik olduğu kendisince malum ise.

DÖRDÜNCÜ FASIL
Cürümde tekerrür

Tekerrür :

Madde 42 – 1 - Bir cürüm işleyenin mükerir sayılması ve bu kanunun o suretle gösterdiği hükümlerin ve cezaların tatbik edilmesi, suçlunun askeri bir cürümden dolayı bir Türk askeri mahkemesinde mahkum olarak ceza gördükten sonra aynı askeri cürmü tekrar yapmasına bağlıdır.

Bu hüküm evvelce verilen ceza kısmen tenfiz edilmiş veya hususi af yoluyle düşmüş olsa bile tatbik olunur. Şu kadar ki cezanın tenfizinden veya affından itibaren yeni cürmün işlendiği tarihe kadar aradan beş sene geçmiş ise bu hükümler tatbik olunmaz.

2 - Tekerrürün teaddüdünde aynı kaide caizdir.

BEŞİNCİ FASIL

Cürüm ve cezaların içtimaı

Cürüm ve cezaların içtimaı:

Madde 43 – 1 - Bu kanunda yazılı cürümlerle cezaların içtimaında Türk Ceza Kanununun 68 inciden 80 inciye kadar olan maddeleri hükmü tatbik olunur.

2 - Bir araya gelen cezalar aynı neviden kısa hapis cezalarından ibaret ise mecmuuna bir kısa hapis cezası verilir ve İçtima hali şiddet sebebi sayılır.

3 - Kısa hapis cezaları aynı neviden değil ise umumi ceza en ağır cezanın azami haddine göre tayin olunur. Bir gün katıksız hapis iki gün oda hapsine müsavi tutulur.

4 - Müteaddit cürümlerin cezalarından velevki yalnız biriyle beraber fer'i bir cezanın dahi hüküm edilmesi lazım veya caiz ise bu fer'i ceza hükmolunur veya hükmolunabilir.

ALTINCI FASIL

Cezaya ehliyet veren ve bunu kaldıran ve hafifleten sebepler

Cezaya ehliyet veren, kaldıran ve hafifleten sebepler:

Madde 44 – Cezaya ehliyet veren ve bunu kaldıran veya hafifleten sebeplere dair Türk Ceza Kanununun birinci kitabının dördüncü babında yazılı hükümler, bu kanunda hilafı yazılı olmadıkça askeri cezalar hakkında da mer'idir.

Din ve vicdana göre lazım sayılan hareketler cezaya ehliyeti ve tesiri:

Madde 45 – Bir şahsın hareketini vicdanına veya dinine göre lazım saymış olması, yapmak veya yapmamakla vukua gelen bir cezayı mucip olmasına mani teşkil etmez.

Korku ve ihtiyari sarhoşluğun cezaya tesiri:

Madde 46 – 1 - Vazife ve hizmette şahsi tehlike korkusu cezayı hafifletmez.

2 - Disiplin tecavüzünde ve kabahatlerinde veya hizmet esnasında yapılan suçlarda ihtiyari sarhoşluk cezayı hafifletemez.

YEDİNCİ FASIL

Cezaların tecili

Erteleme [(1)]

Madde 47 – (Değişik: 23/6/2016 - 6722/9 md.)

Türk Ceza Kanununun hapis cezasının ertelenmesine ilişkin hükümleri, askeri suçlar hakkında da uygulanır.

Ancak aşağıdaki hâllerde hapis cezaları ertelenmez:

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın üç ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

D) Daha önce sırf askeri bir suçtan dolayı mahkûm olunması.

---

(1) Bu maddenin başlığı 23/6/2016 tarihli ve 6722 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

SEKİZİNCİ FASIL
Müşterek hükümler

Askeri suçlarda şikayet ve izin:

Madde 48 – (Değişik; 12/5/1941 - 4026/1 md.)

A) Askeri suçların takibi şikayete bağlı değildir.

B) Askeri kazaya tabi olupta Türk Ceza Kanunu mucibince takibi Adliye Vekilinin izinine bağlı suçlar hakkında izin, Milli Müdafaa Vekili tarafından verilir.

Askeri cürümlerde dava ve cezanın nasıl düşeceği:

Madde 49 – (Değişik: 11/12/1935 - 2862/4 md.)[(1)(2)]

Aşağıdaki fıkralarda yazılı hükümler mahfuz olmak üzere askeri suçlarda dava ve cezanın düşmesi hususlarında Türk Ceza Kanununun birinci kitabının 9 uncu babı hükümleri tatbik olunur.

A) **(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 28/3/2013 tarihli ve E.: 2012/143, K.: 2013/48 sayılı Kararı ile.)** [(3)]

B) Hıyanet cürümlerile maznun ve mahkum olanlar hakkıda müruru zaman yoktur.

C) **(Ek : 14/6/1989 - 3574/1 md.)** Sırf askeri suçlarda Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi hükümleri uygulanmaz.

Cezanın nasıl arttırılacağı:

Madde 50 – Bu kanunda bir suç için şahsi hürriyeti tahdit eden bir cezanın arttırılacağı yazılı olan yerlerde mezkür ceza mevzuubahis cürüm için muayyen olan cezanın iki misline kadar çoğaltılabilir. Şu kadar ki ceza o cürüm için kanunda yazılı azami haddi geçemez.

Cezanın arttırılması icabeden sebepler:

Madde 51 – Bu kanunda hususi bir hüküm tayin edilmemiş oldukça aşağıdaki haller her halde cezanın arttırılmasını muciptir.

A) Madunlarla birlikte bir suçu yapmak veya madunların bir suçuna iştirak etmek;

B) Suç silahın veya resmi nüfuz ve salahiyetin suistimali suretiyle hizmetin ifası esnasında yapılmak;

C) Suç müteaddit şahıslar tarafından toplu olarak veya herkesin gözü önünde birlikte işlenmek.

Memnu hakların ne suretle geri verileceği ve neticeleri:

Madde 52 – 1 - Türk Ceza Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun memnu hakların geri verilmesi hususundaki hükümleri askeri şahıslar hakkında da tatbik olunur.

---

(1) Anayasa Mahkemesi'nin 30/3/2011 tarihli ve E.:2007/95, K.: 2011/61 sayılı Kararı ile bu maddenin (A) fıkrasında yer alan "... fiilleri hakkında dava müruru zamanı, bütün askeri mükellefiyetlerin ... bitmesinden itibaren işlemeğe başlar" ibaresi, "bakaya suçu" yönünden iptal edilmiştir.

(2) Anayasa Mahkemesi'nin 11/4/2012 tarihli ve E.: 2011/111, K.: 2012/56 sayılı Kararı ile bu maddenin (A) fıkrasında yer alan "... fiilleri hakkında dava müruru zamanı, bütün askeri mükellefiyetlerin ... bitmesinden itibaren işlemeğe başlar" ibaresi, "firar suçu" yönünden iptal edilmiştir.

(3) Sözkonusu İptal Kararı 10/10/2013 tarihli ve 28791 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2 - Memnu hakların geri verilmesine karar verildiği takdirde mahkumiyetle zayi olan bilcümle askeri rütbe, unvan, memuriyet, nişan ve askeri hizmet esnasında kazanılan tekaütlük ve sair haklar geri gelmez. Şu kadar ki bu kararı alan tekrar orduya girerse yeni baştan rütbe, nişan ve madalya ve tekaüt hakkı kazanabilir.

3 - Umumi af ilanından mahkum bulunan askeri şahsın nişan, rütbe ve madalya ve tekaütlük hakkının geri verilmesi, ancak Umumi Af Kanununda yazılı olmağa bağlıdır.

Şartla salıverilme [1]

Madde 53 – (Değişik : 22/3/2000 - 4551/13 md.)

Askeri mahkemeler tarafından mahkum edilen askeri şahıslar hakkında şartla salıverilme ve şartla salıverilme kararının geri alınması hususlarında 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Gerek askeri mahkemelerden ve gerekse adliye mahkemelerinden şartla tahliye kararı alanların tamamlanacak askeri yükümlülükleri varsa, tahliyelerinde tamamlattırılır.

ÜÇÜNCÜ BAP
Cürümler ve cezaları

BİRİNCİ FASIL
Hiyanet

Vatan aleyhindeki cürümler:

Madde 54 – Vatan aleyhinde bir cürüm yapan askeri şahıslar hakkında Türk Ceza Kanununun 125 inciden 145 inci maddeye kadar olan maddeleri hükümleri tatbik olunur.

Harb hiyaneti:

Madde 55 – (Değişik: 21/8/1940 - 3914/1 md.)

(1) Seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyetini tehdit eden yakın bir harb tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalade zamanlarda Türk Ceza Kanununun 129 uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı cürümleri işleyenler veya işlemeye teşebbüs edenler (Harb hiyaneti) cürümünden dolayı ölüm cezası ile cezalandırılırlar.

(2) Az vahim hallerde ölüm cezası yerine müebbet veyahut on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilebilir. Maksat hasıl olursa her halde ölüm cezası verilir.

Milli Müdafaaya hiyanet:

Madde 56 – (Değişik: 8/6/1959 - 7331/1 md.)

(1) Bu maddede gösterilen fiilleri işliyenler ve bunlara teşebbüs edenler (Milli Müdafaaya hiyanet) cürmünden dolayı aşağıda yazılı cezalarla cezalandırılırlar.

---

(1) Bu madde başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir

A) Türk Ceza Kanununun 133 üncü maddesinde ve 136 ncı maddesinin siyasi ve askeri casusluğa dair 3 üncü fıkrasında yazılı cürümleri işliyenlere Türk Ceza Kanununa göre ceza verilir. Bu cürümleri seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyetini tehdit eden yakın bir harb tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalade zamanlarda işliyenler veya işlemiye teşebbüs edenler, 136 ncı maddenin son fıkrasında suçlunun taksirine müstenit olarak yazılı olan haller hariç olmak üzere, ölüm cezasiyle cezalandırılır.

B) Doğru olması halinde askeri veya siyasi bir sır teşkil edecek olan evrak ve vesaikı ve sair maddeleri Milli Müdafaaya hiyanet maksadiyle sahte olarak vücuda getiren veya bu suretle vücuda getirilmiş olduğunu bildiği halde bunları aynı maksatla bir başkasına bildiren veya tevdi edenler hakkında on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyetini tehdit eden yakın bir harb tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalade zamanlarda işlenmiş ise failleri ölüm cezası ile cezalandırılırlar.

C) (A) ve (B) bentlerinde yazılı cürümlerden birini veya bazılarını işlemek üzere iki veya daha ziyade kimseler aralarında ittifak ederlerse bunlardan herbiri sekiz seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır. Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyetini tehdit eden yakın bir harb tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalade zamanlarda işlenmiş ise failleri müebbet ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

D) (A) ve (B) bentlerinde yazılı hiyanet cürümlerini işlemeyi bir kimseden talep veya bu cürümleri işlemek için hizmetini arz veyahut böyle bir talebi veya arzı kabul edenler hakkında da bu bentlerde yazılı cezalar aynen verilir. Eğer böyle bir talep veya arz veya kabul yazılı şekilde vukubulmuşsa, bu yazının fail tarafından mücerret gönderilmiş olmasiyle cürüm tamam olur.

E) (A) ve (B) bentlerinde yazılı cürümlerden birini veya bazılarını işlemek üzere bir teşekkül kuranlar, tanzim ve sevk ve idare edenler üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis veya böyle bir teşekküle yalnız iştirak edenler bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezasiyle cezalandırılırlar.

Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyetini tehdit eden yakın bir harb tehlikesi mevcut olduğunu gösteren fevkalade zamanlarda işlenmiş ise teşekkülü kuranlar, tanzim ve sevk ve idare edenler ölüm ve böyle bir teşekküle iştirak edenler müebbet veya on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasiyle cezalandırılırlar.

F) C, D, E bentlerinde yazılı hallerde her hangi bir suretle olursa olsun cürmün işlenmesine mani olan suç ortağı cezadan kurtulur.

G) Türk Ceza Kanununun 127 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında yazılı olan milli menfaatler aleyhine yabancıdan menfaat veya vait kabul eden vatandaşla bu maksatla para veren veya menfaat temin veya vadeden yabancılar bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılırlar.

Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyetini tehdit eden yakın bir harb tehlikesini mevcut olduğunu gösteren fevkalade zamanlarda işlenmiş ise, failleri ölüm cezasiyle cezalandırılır.

Eğer para veya menfaat, yazılı bir beyan ile talep veya kabul ve taahhüt edilmiş ise, fail tarafından bu beyanın mücerret gönderilmiş olması ile fiil tamam olur.

Bu bentte yazılı cürümler ancak Milli Müdafaa Vekilinin talebi üzerine takip olunur. Talebin geri alınması caizdir.

2) Az vahim hallerde bu maddede yazılı ölüm cezaları yerine müebbet ağır hapis veya on beş seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezası verilir.

Milli Müdafaa aleyhine sair hareketler:

Madde 57 – (Değişik: 21/8/1940-3914/1 md.)

(1) Her kim, bir müstahkem mevkide, bir harb limanında veyahut diğer bir askeri müessesede ve askeri sahada, deniz ordusuna ait bir gemide, yahut Devlet karasuları içinde Devletin bir makamına, bir memura veya bir askere karşı ismi ve şahsı halleri, sıfatı, mesleki, ikamet mahalli veya tabiiyeti hakkında kasten yanlış malumat verir veya malumat vermekten çekinirse üç aydan üç seneye kadar hapis ile cezalandırılır.

Resmen tahdit ve ilan edilmiş olan emniyet mıntakaları ve ordunun ihtiyaçlarına taalluk eden mevat ve eşyayı imal ve tamire ve muhafazaya tahsis edilmiş olan sınai müesseseler, depolar dahi askeri müessese gibi telakki olunur.

(2) Türk Ceza Kanununun 135 inci maddesinde yazılı fiilleri işleyenler bu maddede gösterilen cezalarla cezalandırılır.

Milli mukavemeti kırmak:

Madde 58 – (Değişik: 21/8/1940-3914/1 md.)

Her kim, Türk Ceza Kanununun 153, 161 inci maddelerinde yazılı suçlardan birisini ve 155 inci maddede yazılı halkı askerlikten soğutmak yolunda neşriyatta ve telkinatta bulunmak ve nutuk irat etmek fiillerini işleyecek olursa milli mukavemeti kırmak cürmünden dolayı mezkur maddelerde gösterilen cezalarla cezalandırılır.

Milli Müdafaa vasıtalarını tahrip:

Madde 59 – (Değişik: 21/8/1940-3914/1 md.)

(1) Milli Müdafaayı ihlal kastiyle müdafaaya yarayan vasıtalardan birini veya her hangi bir tesisi tahrip eden, yok eden, terkeden, kullanılmayacak hale getiren veya kusurlu olarak imal, teslim veya tesellüm eden veya bunlara her hangi bir suretle zarar verenler sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.

(2) Milli Müdafaanın emniyeti için ehemmiyetli olan bir işletmeye muktazi her hangi bir vasıtayı Milli Müdafaayı ihlal kastiyle kısmen veya tamamen bozarak veya tahrip ederek veyahut mesaisini ihlal eyleyerek işletmenin faaliyetini tehlikeye düşürenler veya muattal bir hale koyanlar sekiz seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.

(3) Fiil, seferberlikte yapılmış veya Devletin harb hazırlıklarını veya harb kudretini veya kabiliyetini ve askeri hareketlerini tehlikeye koymuş ise 1, 2 numaralı fıkralarda yazılı curümlerin failleri ölüm cezası ile cezalandırılır.

Söz vererek tahliye olunan harb esirleri:

Madde 60 – 1 - Harb esiri olupta verdiği sözü tutmayarak Türkiye Cumhuriyeti aleyhine muharip olarak tutulmak ve yahut ecnebi olupta Türkiye Cumhuriyeti hizmeti askeriyesinde bulunduğu halde Türkiye aleyhine bir düşman ile beraber olmak hiyanet addolunarak faili ölüme mahkum olur.

2 - Düşman eline düşen her Türk askeri düşmana karşı silah tutmamak üzere söz vererek serbestisini elde ederse bir seneden beş seneye kadar hapsolunur.

İKİNCİ FASIL

Seferberlikte harb kuvvetlerini tehlikeye düşürmek

Seferberliği geciktirenlerin ve ihlal edenlerin cezası:

Madde 61 – 1 - Her kim kasten seferberliği geciktirip veya askeri bir hizmet ve vazifeyi ihlal edip bu suretle düşman teşebbüsatının kolaylaşmasına ve terakkisine ve yahut muharip Türkiye Cumhuriyeti ve mütteffikleri kıtalarına zarar ve tehlike gelmesine sebep olursa muvakkat ağır hapis ve yahut üç seneden fazla hapis cezasiyle cezalandırılırlar.

2 - Az vahim hallerde veya vazife ve hizmeti ihlal kasten vukubulmamış ise, üç seneye kadar hapsolunur.

Müstahkem bir mevkii veya kendi mevkiini veya kendisini veya bir gemiyi, bir tayyareyi düşmana teslim eden kumandanların cezası:

Madde 62 – 1 - Aşağıda yazılı olan askeri şahıslar ölüm cezasiyle cezalandırılır:

A) Müstahkem bir mevkii; müdafaasına hizmet eden bütün vasıtaları kullanıp bitirmeksizin düşmana teslim eden mezkür mevkiin kumandanı;

B) Emri altında bulunan müdafaa vasıtalarını ihmal ile kendisine mevdu mevkii terkeden veya düşmana teslim eden kumandan;

C) Vazifesinin kendisinden talep eylediği her şeyi evvelden yapmayarak emri altına tevdi edilen kıtaatın teslimisilah etmesini intaç edecek surette açık sahrada düşmanla mukavele yapan kumandan;

D) Askeri bir gemi ve tayyareyi ve yahut mürettebatını düşmana teslim etmemek için vazifenin kendisinden talep ettiği her şeyi evvelden yapmayarak düşmana teslim eden gemi ve tayyare kumandanı;

2 - B. ve C. fıkralarında yazılı olan cürümlerin failleri az vahim hallerde, beş seneden az olmamak üzere, muvakkat ve yahut müebbet ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Yoklama kaçağı, bakaya, saklı, firar

Madde 63 – 1 - (Değişik: 31/3/2011-6217/4 md.) Barışta, 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca haklarında verilen idarî para cezası kesinleştikten sonra söz konusu Kanunun 23 üncü maddesinde belirtilen mazeretlerden birisi bulunmaksızın,[2]

a) Yoklama kaçaklarından birlikte (…)[1] yoklamaya tabi oldukları doğumluların yurt genelinde normal sevk yılı içindeki son kafilesi gönderilmiş bulunanlar için, son kafilenin gönderilmesi tarihinden,[1]

b) Bakaya kalanlar için, bakaya kaldıkları tarihten,

c) İhtiyat erattan çağrılıp da birlikte işleme tabi olduğu kişiler gönderilmiş bulunanlar için, en son gönderilme tarihinden,

d) Yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olup olmamasına bakılmaksızın askerlik şubesince sevk edildiği kıtasına katılmayan veya geç katılanlar için, kendilerine tanınan kanuni yol süresinin bitiminden,

itibaren dört ay içinde gelenler altı aya kadar, yakalananlar iki aydan altı aya kadar; dört aydan sonra bir yıl içinde gelenler iki aydan bir yıla kadar, yakalananlar dört aydan bir yıla kadar; bir yıldan sonra gelenler dört aydan iki yıla kadar, yakalananlar altı aydan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

2 - **(Değişik: 15/6/1942-4257/1 md.)** Seferberlikte birinci fıkrada yazılı olanlarla ruhsatlılardan sevk gününün bitmesinden itibaren yedi gün içinde gelenler bir aydan bir seneye, elde edilenler dört aydan iki seneye kadar, yedi günden sonra üç ay içinde gelenler iki seneden aşağı olmamak üzere elde edilenler üç seneden aşağı olmamak üzere hapis, üç aydan sonra kendiliğinden gelenler beş seneden az olmamak üzere ağır hapis, elde edilenler ölüm cezasına mahkum edilirler. Az vahim hallerde ölüm cezası yerine müebbet veya on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir ve diğer hallerde gösterilen cezalar yarıya indirilir.

---

(1) 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle bu bentte yer alan "son" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 18/2/2021 tarihli ve 7281 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "1111 sayılı Askerlik Kanununun 89 uncu maddesi" ibaresi "25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanununun 24 üncü maddesi" şeklinde ve "kabul edilecek bir özrü olmadan," ibaresi "söz konusu Kanunun 23 üncü maddesinde belirtilen mazeretlerden birisi bulunmaksızın," şeklinde değiştirilmiştir.

Çağırılıpta gelmiyen yedek subaylar, yedek astsubaylar ve askeri memurların cezaları:[1]

Madde 64 – (Değişik: 15/6/1942-4257/1 md.)

1 - Hazarda askeri hizmete çağrıldığı halde 1076 sayılı kanunun 15 inc maddesine tevfikan Milli Müdafaa Vekaletince emredilen müddet içinde askerlik şubesine gelmiyen yedek subay , yedek astsubay ve askeri memurlardan bu müddetin bitmesinden sonra on beş gün içinde elde edilenler bir aydan altı aya kadar, on beş günden sonra üç ay içinde elde edilenler altı aydan bir seneye kadar hapis ve üç aydan sonra elde edilenler beş seneye kadar ağır hapis cezasiyle cazalandırılır. Bu müddetler içinde kendiliğinden gelenlerin cezaları yarıya indirilir.[1]

2 - Seferberlikte çağrıldığı halde muayyen müddet içinde askerlik şubesine gelmiyen yedek subaylar, yedek astsubaylar ve askeri memurlardan bu müddetin bitmesinden sonra yedi gün içinde gelenler üç aydan iki seneye kadar, elde edilenler altı aydan üç seneye kadar, yedi günden sonra üç ay içinde gelenler iki seneden ve elde edilenler üç seneden aşağı olmamak üzere hapis, üç aydan sonra gelenler beş seneden az olmamak üzere ağır hapis, elde edilenler ölüm cezasiyle cezalandırılırlar.[1]

3 - Askeri hizmet için yapılan davet üzerine şubeye gelen yedek subay , yedek astsubay ve askeri memurlardan mahalli müretteplerine hazarda on iki ve sefeberlikte dört gün içinde hareket etmiyenler veya yol müddeti hariç olarak bu müddetlerin yarısından fazla bir müddeti yolda geçirerek vazife ve memuriyetlerine iltihak etmiyenler hazarda üç aya kadar ve seferberlikte üç aydan beş seneye kadar hapsolunurlar. Bu fıkrada ve 65 inci maddede yazılı müddetler halin icabına göre Milli Müdafaa Vekilliğince azaltılabilir veya uzatılabilir.[1]

Az vahim hallerde 63 üncü maddenin son fıkrasında yazılı hükümler bu maddede yazılı olan cezalar hakkında da tatbik olunur.

4 - 1076 sayılı kanunun 13 ve 15 inci madelerinde yazılı haller bu maddenin tatbikında da nazara alınır.

Vazife ve memuriyetlerine gitmeyenlerin cezaları:

Madde 65 – (Değişik: 25/1/1957-6889/1 md.)

Tayin olunduğu vazife ve memuriyet emrinin tebliğinden itibaren mazeretsiz hazarda 15 ve seferberlikte 6 gün içinde hareket etmiyen veya yol müddeti hariç olarak hazarda 7, seferde 3 günden fazla bir müddet yolda geçirerek vazife ve memuriyetlerine iltihak etmiyen subaylar, askeri memurlarla astsubaylar üç aya kadar ve seferberlikte üç aydan beş aya kadar hapsolunurlar. Tekerrürü halinde ilk fiil hazarda ise altı ay ve seferberlikte ise sekiz ay ve her iki fiil seferberlikte ise bir sene hapsolunurlar.

Yukarda hareket ve iltihak için tayin olunan müddetlerin bitmesinden itibaren hazarda altı, seferberlikte üç gün içinde kıtasına iltihak etmiyenler hakkında da 66 ncı madde hükümleri tatbik olunur.

Firar ve cezası:

Madde 66 – (Değişik: 14/6/1989-3574/2 md.)

1) Aşağıda yazılı askeri şahıslar bir yıldan üç yıla kadar hapsolunur:

a) Kıt'asından veya görevi icabı bulunmak zorunda olduğu yerden izinsiz olarak altı günden fazla uzaklaşanlar,

b) Kıt'asından veya görevini yapmakta olduğu yerden izin, istirahat veya hava değişimi alarak ayrılanlardan, dönmeye mecbur bulundukları günden itibaren altı gün içerisinde özürsüz olarak gelmeyenler,

2) Aşağıda yazılı hallerde hapis cezası iki yıldan aşağı olamaz.

a) Suçlu, silah, mühimmat ve bunların teçhizat veya nakil vasıtalarından ve hayvanlardan birini veya ordu hizmetine tahsis edilen herhangi bir şeyi beraberinde götürmüş ise;

---

(1) 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Kanunun 62 nci maddesiyle 64 üncü maddesinin başlığında ve ikinci fıkrasında yer alan "yedek subaylarla" ibareleri "yedek subaylar, yedek astsubaylar ve" şeklinde değiştirilmiş, birinci ve üçüncü fıkralarına "yedek subay" ibarelerinden sonra gelmek üzere ", yedek astsubay" ibaresi eklenmiştir.

b) Suçlu hizmet yaparken kaçmış ise;

c) Suçlu mükerrir ise;

3) Seferberlikte bu maddede yazılı mehiller yarıya indirilir.

Yabancı memlekete firar edenlerin cezaları:

Madde 67 – (Değişik : 22/1/2004-5080/1 md.)

Aşağıda yazılı fiilleri işleyen asker kişiler, yabancı ülkeye kaçmış sayılarak bir seneden beş seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar:

A) **(Değişik: 5/6/2017-KHK-691/3 md.; Aynen kabul: 31/1/2018-7069/3 md.)** İzinli olduğu durumlar hariç, ülke sınırları dışında üç günü geçirenler.

B) Ülke sınırları dışındaki bir askerî birlik veya görev yerinden, deniz veya hava aracından kaçıp da bu durumda üç günü geçirenler.

C) Ülke sınırları dışındaki bir askerî birlikten, deniz veya hava aracından herhangi bir nedenle ayrı düşüp de askerî veya sivil bir Türk resmî makamına veya müttefik devlet makamlarına özürsüz olarak müracaat etmeksizin üç günü geçirenler.

D) Harp esiri iken serbest bırakılıp da askerî veya sivil bir Türk resmî makamına veya müttefik devlet makamlarına teslim olmak üzere harekete geçme imkânı doğduğu halde, özürsüz olarak hareketsiz kalan ve bu durumda üç günü geçirenler.

Aşağıda yazılı hallerde üç seneden yedi seneye kadar hapis cezası verilir:

A) Fail beraberinde silah, mühimmat, savaş araç veya gerecini götürmüş ise.

B) Fail hizmet yaparken kaçmış ise.

C) Fail mükerrir ise.

Seferberlik ve savaş halinde, bu maddede yazılı mehil bir güne iner. Bu maddedeki suçu seferberlikte işleyenlere beş seneden, savaş halinde işleyenlere ise yedi seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

Mehil içinde yakalananların cezası [(1)]

Madde 68 – (Değişik : 22/3/2000-4551/15 md.) 66 ve 67 nci maddelerde yazılı olan süreler içinde yakalananlara iki aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Aşağıda yazılı hallerde, gün unsuru aranmaz ve ceza artırılır.

A) Fail beraberinde silah, mühimmat, savaş araç ve gerecini götürmüş ise,

B) Fail hizmet yaparken kaçmış ise.

Düşman tarafında, düşman kaşısında, mahsur mevkiden kaçanların cezası:

Madde 69 – 1- Düşman tarafına kaçan ölüme mahkum edilir.

2 - Düşman karşısında veya mahsur bir mevkiden kaçan müebbet veya muvakkat ağır hapis ile cezalandırılır. Vahim hallerde ölüm cezası verilebilir.

Sözleşerek firar ve cezası :

Madde 70 – 1- İkiden ziyade askeri şahıslar önceden kararlaştırarak toplu kaçarlarsa sözleşerek firar sayılır.

2- Suçlular yabancı memlekete kaçmışlar ise ön ayak olanlar beş seneden yedi seneye kadar; ön ayak olanlar subay veya askeri memur ise beş seneden on seneye kadar ağır hapis ile cezalandırılırlar.

3 - Suçlular vatan içine kaçmışlarsa ön ayak olanlar iki seneden beş seneye kadar, ön ayak olan subay veya askeri memur ise beş seneden yedi seneye kadar ağır hapis ile cezalandırılırlar.

4 - Sözleşerek kaçan diğer suçlular bir seneden üç seneye kadar hapsolunur. Firar yabancı memlekete ise ceza bir kat arttırılır.

5 - Seferberlikte sözleşerek firara ön ayak olanlar ölüm cezasiyle cezalandırılırlar, diğer suçluların cezaları muayyen cezanın yarısı kadar arttırılır.

6 - **(Mülga: 14/6/1989-3574/4 md.)**

---

(1) Bu madde başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Erbaşların rütbelerinin geri alınması [1]

Madde 71 – (Değişik : 22/3/2000-4551/16 md.) Firar ve izin tecavüzü cürümlerinden hüküm giyen erbaşların rütbelerinin geri alınmasına da hükmolunur.

Firar cezalarının sonraya bırakılması :

Madde 72 – 1 - **(Mülga : 25/10/1963-353/259 md.)**

2 - Bunlar sevkolunurken, yollardan misafirhanelerden, bulundukları kıta ve müesseselerden tekrar kaçarlarsa evvelce mahkum oldukları ceza iki misline iblağ olunur.

Geri gelen kaçakların cezalarının indirilmesi

Madde 73 – Kaçak, kaçtığından altı hafta, seferberlikte bir hafta içinde kendiliğinden geri gelirse yukarıki maddelere göre verilecek cezalar yarısına kadar indirilir. Ölüm cezası yerine müebbet ağır hapis yahut beş seneden az olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

Firara kalkışanları haber vermiyenlerin cezası :

Madde 74 – Bir firar teşebbüsünü doğru olarak haber alıpta firarın önü alınabilecek bir zamanda bunu amirine haber vermekte ihmal eden askeri şahıs, eğer firar vuku bulmuş ise altı aya kadar ve firar seferberlikte vuku bulmuş ise iki seneye kadar hapsolunur [2].

Kaçaklara yardım edenlerin cezaları

Madde 75 – 1 – **(Değişik: 30/4/1945-4726/2 md.)** Asker kişileri kaçmağa kışkırtan veya kaçmalarını veya kaçaklığın devamını kolaylaştıran veya kaçakları, izinsizleri, bakayayı, yoklama kaçaklarını, saklıları ve çağrılıp ta gelmiyen yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile yedek askeri memurları bilerek özel ve resmi hizmete alanlar veya gizliyenler veya Devlet, il ve belediyelerle bunların denetimi altındaki bütün kuruluş ve kurumlarda ve banka ve kamu faydasına çalışan dernek ve mesleki kuruluşlarda her ne suretle olursa olsun çalıştıranlar ve Hükümetten yapılacak tebligat üzerine özel işlerinden çıkarmıyanlar barışta üç aydan bir yıla ve tekerrüründe bir yıldan üç yıla, seferberlikte veya olağanüstü hallerde altı aydan iki yıla kadar hapis ve bu eylemin seferberlikte veya olağanüstü hallerde tekerrüründe yedi yıla kadar ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.[3]

2 - Seferberlikte herhangi bir suretle askeri kuvveti tenkise sebep olacak surette vakıa gayrimutabık kasten vesika verenler birinci defasında iki seneden beş seneye kadar ağır hapis ve mükerrirler ölüm cezasiyle cezalandırılırlar.

---

(1) Bu madde başlığı 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunun 16 ıncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 16/6/1964 tarih ve 477 sayılı Kanunun 64.maddesinde; Askeri Ceza Kanunu'nun bu Kanunun cezalandırdığı suçlara ait hükümlerinin yürürlükten kaldırılmış olduğu hükme başlanmış; aynı kanunun 51. maddesinde bir firar teşebbüsünü doğru olarak haber almasına rağmen önlenebilecek bir zaman içerisinde amirine haber vermeme fiili cezalandırılmış ise de, bu maddede zikredilen firarın seferberlikte vuku bulmuş olması fiili anılan 51. madde kapsamı dışında kaldığından madde metni aynen alınmıştır.

(3) 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Kanunun 62 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "yedek subaylarla" ibaresi "yedek subaylar ve yedek astsubaylar ile" şeklinde değiştirilmiştir.

Tutukevi veya cezaevinden kaçmak veya kaçmaya aracı olmak [1]

Madde 76 – (Değişik : 22/3/2000-4551/17 md.) Askeri tutukevi veya cezaevinden kaçmak veya kaçmaya aracı olmak suçlarını işleyen asker kişiler hakkında, Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının Dördüncü Bab Yedinci Faslında yer alan hükümler uygulanır.

Ancak, askeri ceza ve tutukevlerinden altı gün veya daha fazla süre ile kaçan asker kişilere verilecek hapis cezası veya asıl cezaya ilave olunacak hürriyeti bağlayıcı ceza bir yıldan az olamaz.

Göz veya oda hapsi ceza yerinden kaçmak, infaz şartlarına uymamak, kaçmaya aracı olmak [2]

Madde 77 – (Değişik : 22/3/2000-4551/18 md.) Disiplin mahkemeleri ile disiplin amirleri tarafından verilen göz veya oda hapsi cezalarının çekildiği yeri terk edenlere veya cezanın diğer infaz şartlarını yerine getirmeyenlere, bir aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Göz veya oda hapsi ceza yerinden kaçanlara, aracı olanlara veya ihmal yahut kayıtsızlıkları ile kaçmalarına sebebiyet verenlere de aynı ceza uygulanır.

Göz veya oda hapsini çekmekte olduğu yeri terk fiili, altı gün veya daha fazla devam etmiş ise, verilecek hapis cezası bir yıldan az olamaz.

Düşman tarafına, yabancı memlekete kaçanlar hakkında mali ve fer'i cezalar.

Madde 78 – A:1 - Düşman tarafına kaçan veya seferberlikte mükellef olduğu hizmetten uzak kalmak kastiyle yabancı bir memlekete sığınanların veya yabancı memlekette kalanların mevcut ve ileride vücut bulacak menkul ve gayrimenkul bütün mal ve mülklerinin millet namına zaptına karar verilir. Bu karar verilirken suçlunun hısımları bir müdafi tayin etmek hakkını haizdirler.

2 - Bu karar maznuna, mümkün olmadığı halde onun son ikametgahına tebliğ olunur ve askeri mahkeme kapısına asılır, gazetelerle ilan olunur. Seferberliğin bittiğini bildiren emir tarihinden üç ay içinde bu tebliğ bir kere daha yapılır.

3 - Zabıt kararının bir hulasası karar tarihinden sekiz gün içinde tapu idarelerine ve gaiplerin mallarını idare ile muvazzaf olan makama tebliğ olunur.

4 - Zaptına karar verilen mal ve mülkler mezkür idareler tarafından satılıncaya kadar mahcuz kalır. Bu mal ve mülkler satılmazdan evvel maznun gelir veyahut yakalanır da muhakemesi yapılırsa haciz kaldırılır.

5 - Suçlunun kanunen infaka mecbur olduğu kimselerin geçinmeleri son ikametgahı sulh hakiminin emriyle haczolunan mallarından kıymetlerine göre temin olunabilir.

B:1 - Suçlunun füruu, baba ve anası, kardeşleri yahut karısı sağ ise, ölüme bağlı tasarruf hükümlerine göre (K. M. 452, 453) bu kimselerin mahfuz hisseleri miktarı kendilerine verilir ve mütebakisi millet menfaatine satılır. Bu mirasçılardan kimse bulunmazsa, bütün mallar millet menfaatine satılır.

2 - Suçlunun gelmesine maddi bir imkansızlığın sebebiyet verdiği resmi tahkikat ile sabit olmaz ise veya hısımları tarafından ispat edilemez ise (A) fıkrasının 2 rakamında yazılı olduğu üzere seferberlik bittikten sonra yapılacak son tebliğ tarihinden bir sene sonunda zabıt katileşir ve zaptolunan mallar satılır.

3 - Zaptolunan mallar devlet mallarının satılmasına dair kanunlara ve nizamnamelere göre satılır.

4 - Malların satılmasına ve kıymetlerine karşı itirazlar suçlunun Türkiyede bulunduğu son ikametgahı veya son bulunduğu mahal mahkemelerine arzolunur.

5 - Suçlunun borçları mirasçılara terkedilen hisselerden istifa olunur. Mirasçı yoksa bütün malların dörtte üçü suçlunun borçlarına karşılık teşkil eder.

6 - Mallar satıldıktan sonra A fıkrasının 2 numarasında yazılı müddetin hitamından evvel suçlunun ölmüş olduğu anlaşılırsa satılan malların bedeli mirasçılarına verilir.

---

(1) Bu madde başlığı 22/3/2000 tarihli ve 4551 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı 22/3/2000 tarihli ve 4551 sayılı Kanunun 18 inci maddesi ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

7 - Zaptolunan mallar satıldıktan sonra vicahi muhakeme neticesinde suçlu beraet ederse geldiği veya yakalandığı günden ilerisi için bütün medeni haklarına sahip olur. Geçen zaman için mallarının zaptedilmesi yüzünden kendisine ve ailesine vakı olan zarar ve ziyanın tazminini Devletten talep ve iddia edebilir.

C:1 - Şahsi servetini gizlemek, elinden çıkarmak veya azaltmak kastiyle seferberlikte gerek hayatta bulunanlar arasında cari olan ve gerek ölüme bağlı bulunan akit ve tasarruflardan birine dair suçlu tarafından karşılıklı veya karşılıksız doğrudan doğruya veya bilvasıta yapılan her türlü talep ve müracaatlar ve muamelelerin muteber olmayacağı zabıt karariyle beraber karar altına alınır.

2 - "A" fıkrasında gösterilen suçlunun mallarının zaptına karar verilmeden veya verildikten sonra bu suçlunun bütün mallarının veya bir kısmının kaçırılmasına veya azaltılmasına doğrudan doğruya ve bilvasıta bilerek yardım eden bütün devlet memurları, varisler, ticari, ve mali müesseseler, şirketler ve bütün üçüncü şahıslar bu suretle gizlenen veya kaçırılan mallar kıymetinin iki mislinden az ve üç mislinden çok olmamak üzere ağır para cezasına mahkum olurlar.

D: Suçlu Kanunu Medeni mucibince haiz olduğu vesayete mütallik bütün haklarını zayi eder.

E: Bu maddedeki suçlar hakkında, dava ve ceza müruru zamanı işlemez.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Kendini askerliğe yaramıyacak hale getirmek ve askerlikten kurtulmak için hile kullanmak [(1)]

Kendini askerliğe yaramayacak hale getirenlerin cezası:

Madde 79 – 1 - Kendisini kasten sakatlayan veya her hangi bir suretle askerliğe yaramayacak bir hale getiren veya kendi rızasiyle bu hale getirten bir seneden beş seneye kadar hapis cezasiyle cezalandırılır.

2 - Fiil her nevi askeri maksatlar için çalışmak kabiliyetini mahvetmiş ise suçlu yedi seneye kadar ağır hapis ile cezalandırılır.

3 - Fiil seferberlikte yapılmışsa on seneye kadar ağır hapis, düşman karşısında yapılmışsa yapan ölüm cezasiyle cezalandırılır.

Başkasını askerliğe yaramayacak hale getirenlerin cezası:

Madde 80 – 79 uncu maddede yazılı fiilleri bilerek başkasına yapan dahi aynı ceza ile cezalandırılır.

Askerlikten kurtulmak için hile yapanlar :

Madde 81 – (Değişik : 11/12/1935-2862/9 md.)

1 - Askerlik çağına girenlerden askerlikten büsbütün veya kısmen kurtulmak kasdile ismini değiştirenler, başkasını kendi yerine tabib muayenesine veya askere gönderenler, başkasının hüviyet cüzdanını veya askeri vesikasını kullananlar, askerlik işlerinde sahte şehadetname veya evrak kullanan yahut her ne suretle olursa olsun hile ve desise yapanlarla kıt'aya veya bir müesseseye intisab ettikten sonra kendisinin yapmağa mecbur olduğu hizmetten büsbütün veya kısmen kurtulmak kasdile hile yapanlar on seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

2 - **(Değişik : 22/3/2000-4551/19 md.)** Yukarıdaki fıkrada yazılı cezalar suç ortaklarına da uygulanır. Az vahim hallerde altı aydan beş seneye kadar hapis cezası verilir.

---

(1) Fasıl başlığı, 11/12/1935 tarih ve 2862 sayılı Kanunun 8. maddesi ile değiştirilmiştir.

BEŞİNCİ FASIL

Askeri itaat ve inkıyadı bozan suçlar

Amir veya üstü tehdit [1]

Madde 82 – (Mülga: 16/6/1964-477/47 md. delaletiyle 64 md. ile; Yeniden düzenleme: 22/3/2000-4551/20 md.)

(Mülga birinci fıkra: 31/1/2013-6413/45 md.)

Amir veya üstünü herhangi bir suretle tehdit edenlere, altı aydan iki seneye kadar hapis cezası verilir. Fiil toplu asker karşısında veya silahlı iken veya hizmet esnasında işlendiği takdirde, verilecek hapis cezası bir yıldan az olamaz.

Bilerek doğru söylemeyenlerin cezaları:

Madde 83 – (Mülga: 16/6/1964-477/49 md. delaletiyle 64 md. ile) (22/3/2000-4551/38)

Yalan yere şikâyet [2]

Madde 84 – 1. Doğru olmadığını bildiği iddialarla şikayete kalkışan üç aya kadar hapsolunur.

2. **(Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)**

Amir ve mafevkine hakaret edenlerin cezaları:

Madde 85 – 1. (Değişik : 22/3/2000-4551/21 md.)

Bir amire veya üste hakaret eden üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile, hakaret hizmet esnasında yahut hizmete müteallik bir muameleden dolayı vuku bulursa altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

2. Hakaret bir maddei mahsusa tayini ile vukua gelmiş ise altı aydan beş seneye kadar hapsolunur.

3. Hakaret umuma teşhir olunmuş yazı, resim veya sair neşir vasıtalariyle veya resmi makamlara verilipte üzerine muamele cereyan etmiş evrak ile yapılmış ise bir seneden beş seneye kadar hapsolunur.

İtaatsizlik ve cezası

Madde 86 – (Mülga:16/6/1964-477/48 md. delaletiyle 64 md. ile) (22/3/2000-4551/38)

---

(1) Bu madde başlığı, "Amire ve mafevka hürmet etmeyenlerin cezaları" iken, 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunla "Amir veya üste saygısızlık ve tehdit"şeklinde, daha sonra 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Kanunun 45 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı, "Yalan yere veya usulsüz şikayet edenlerin cezaları:" iken, 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Kanunun 45 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İtaatsizlikte ısrar edenlerin cezası:

Madde 87 – 1. **(Değişik: 22/3/2000-4551/22 md.)**

Hizmete ilişkin emri hiç yapmayan asker kişiler bir aydan bir seneye kadar, emrin yerine getirilmesini söz veya fiili ile açıkça reddeden veya emir tekrar edildiği halde emri yerine getirmeyenler, üç aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

2. Yukarıki fıkrada yazılı suçlar seferberlikte yapılırsa beş ve düşman karşısında yapılırsa on seneye kadar ağır hapis cezası hükmolunur.

Toplu asker karşısında veya hizmetten savuşmak için veya silahlı iken yapılan itaatsizliğin cezaları:

Madde 88 – (Değişik: 22/3/2000-4551/23 md.)

87 nci maddede yazılı itaatsizlik suçlarını; toplu asker karşısında yahut silah başı emrine karşı veya silahlı iken veya hizmetten kısmen veya tamamen sıyrılmak kastı ile yapanlar altı aydan beş seneye kadar hapis, seferberlikte beş seneye kadar ağır hapis ve düşman karşısında on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Büyük zararlar veren itaatsizliğin cezaları :

Madde 89 – 1. **(Değişik: 22/3/2000-4551/24 md.)** Emre itaatsizlik sonucu bir insanın hayatını tehlikeye koyan, memleketin veya bir askeri birliğin güvenliğini veya savaş hazırlığını veya eğitimini önemli derecede ihlal eden veya büyük bir zarar meydana getiren yahut başkasının malına önemli bir zarar veren asker kişiler, bir seneden on seneye kadar hapis, seferberlikte iki seneden onbeş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

2. Düşman karşısında ölüm cezası veyahut on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis ile cezalandırılır.

Mukavemet ve cezası

Madde 90 – 1. Bir amiri veya mafevkını zorla ve tehdit ile hizmet emrini ifadan menetmeğe, yahut hizmete mütaallik bir muameleyi yapmak veya yapmamak için zorlamağa kalkışan mukavemet cürmünü yapmış olur. Bu cürmü işleyenler altı aydan on seneye kadar, az vahim hallerde üç aydan az olmamak üzere hapis, seferberlikte iki seneden, az vahim hallerde altı aydan aşağı olmamak üzere hapis cezalariyle cezalandırılır.

2. Mukavemet cürmü amirin muhafazasına memur olan yahut bu maksatla getirilen erbaşa ve ere karşı yapılırsa yine aynı ceza verilir.

Amire ve mafevka fiilen taarruz edenlerin cezaları

Madde 91 – 1. Amire veya mafevka fiilen taaruz eden veya fiilen taarruza teşebbüs eden üç seneden, az vahim hallerde altı aydan aşağı olmamak üzere hapsolunur.

2. Taarruz veya taarruza teşebbüs silahlı olarak veya bir hizmet esnasında veya toplu asker karşısında veyahut silah ve tehlikeli bir alet ile yapılmış ise beş seneden, az vahim hallerde bir seneden aşağı olmamak üzere suçluya hapis cezası verilir.

3. **(Değişik: 22/1/2004–5078/1 md.)** Taarruz, amirin veya mafevkin vücudunda tahribatı mucip olmuşsa onbeş seneden az olmamak üzere ağır hapis, eğer ölümü mucip olmuşsa müebbet ağır hapis, az vahim hâllerde yirmidört seneden otuz seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

4. **(Değişik: 22/1/2004–5078/1 md.)** Taarruz veya taarruza teşebbüs seferberlikte yapılmışsa yirmi seneden, az vahim hâllerde onbeş seneden az olmamak üzere ağır hapis, eylem amir veya mafevkin vücudunda tahribatı mucip olmuşsa müebbet ağır hapis, ölümü mucip olmuş ise ölüm cezası verilir.

Tahrik suretiyle madunun yaptığı suçlar hakkındaki cezaların nasıl indirileceği:

Madde 92 – 1. Bir amir veya mafevk, askeri nizamlara ve askerlik kaidelerine mugayir muamelede bulunmak, yahut makam ve mevkiinin salahiyetini tecavüz etmek suretleriyle madunu tahrik eyler ve madun bu tahrik sebebiyle 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90 ve 91 inci maddelerde yazılı suçlardan birini hemen yaparsa, Türk Ceza Kanununun elli birinci maddesine göre madunun cezası hafifletilir.

2. Birinci fıkradaki tahriki yapanlar tahrikin nevi ve mahiyetine göre 116, 117 ve 118 inci maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılır.

Muharrik ve cezası

Madde 93 – 1. Askeri şahıslardan birini amire veya mafevka karşı itaatsizliğe mukavemete, fiilen taarruza sevk ve tahrik eden muharrik sayılır.

2. **(Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)**

3. Suç teşebbüs derecesinde kalmışsa muharrik üç aydan iki seneye ve seferberlikte altı aydan beş seneye kadar hapsolunur. Ceza herhalde müteşebbisin cezasından şiddetli olmaz.

4. Suç yapılmışsa, muharrik cürme şerik olur.

İsyan muharriki ve cezası

Madde 94 – 1. Birden ziyade askeri şahısları hep birlikte amire veya mafevka itaatsizliğe veya mukavemete veyahut fiilen taarruza sevk ve tahrik eden isyan muharriki sayılır. Suç yapılmamış veyahut yapılmağa teşebbüs edilmemişse isyan muharriki beş seneden az olmamak üzere ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.

2. Tahrik sebebiyle, askeri hizmete ehemmiyetli bir zarar gelmişse isyan muharriki on seneden az olmamak üzere ağır hapisle cezalandırılır.

3. Seferberlikte isyan muharriki ölüm cezasiyle cezalandırılır.

Hilafı salahiyet askerlik işleri için toplananlar ve müzakere yapanların cezaları

Madde 95 – (Değişik: 25/5/1972-1590/1 md.)

1. Hakkı ve görevi olmadığı halde askeri muamelat, teşkilat, harekat, tesisat veya tertibata müteallik işler hakkında :

a) Müzakere veya istişare için asker kişileri toplıyan,

b) Birlikte beyanat veya şikayette bulunmak üzere imza toplıyan,

c) Birlikte beyanat veya şikayette bulunan,

d) Her ne suretle olursa olsun gösteri veya tezahüratta bulunan,

Kim olursa olsun altı aydan üç seneye kadar hapsolunur.

2. (a) fıkrasında yazılı toplantıya bilerek katılanlar ile (b) fıkrasında yazılı beyanat ve şikayetlere imza koyanlar altı aya kadar hapsolunur.

3. Kendisine özel bir mezuniyet verilmediği halde, görevi ve sıfatı icabı muttali olduğu askeri muamelat, teşkilat, harekat, tesisat veya tertibata müteallik işler hakkında beyanat veren, yazı yazan veya sair surette açıklamada bulunanlar her kim olursa olsun, fiili daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde altı aydan üç seneye kadar hapsolunur.

4. Astlık - üstlük münasebetlerini zedelemeye, amir veya komutanlara karşı güven hissini yok etmeye matuf olarak alenen tahkir veya tezyif edici fiil ve harekette bulunanlar altı aydan üç seneye kadar hapsolunur.

5. Bu maddede yazılı suçların basın yoliyle işlenmesi halinde ceza artırılarak verilir.

6. Bu maddenin 3 ve 4 üncü fıkralarında yazılı suçlar hakkındaki soruşturma icrası Milli Savunma Bakanının iznine tabidir.

Askerlikten soğutanların cezaları:

Madde 96 – (Değişik: 31/1/2013-6413/45 md.)

Umuma teşhir olunmuş yazı, resim veya sair teşhir vasıtalarıyla veyahut seferberlikte sözle arkadaşlarını hoşnutsuzluğa kışkırtan, üç aydan beş seneye kadar hapsolunur.

Fesat ve cezası :

Madde 97 – 1. Birden ziyade askeri şahıslar bir amire veya mafevka hep birlikte itaatsizlik veya mukavemet veya fiilen taarruz etmek (M. 86, 90, 91) için ittifak ederlerse fesat sayılır ve ceza, ittifak edenlerin yapmak için ittifak ettikleri cürme tatbik edilecek kanun maddesine göre tayin ve ölüm ile müebbet ağır hapisten başka hallerde üç aydan iki seneye kadar artırılır.

2. İttifak edenler eğer suçu işlerse ceza ölüm ve müebbet ağır hapisten başka hallerde 50 nci madde mucibince arttırılır.

Fesadı haber vermeyenlerin cezası

Madde 98 – Fesat hakkında bir suretle haber alıpta fesada veya fesadın fiile çıkmasına mani olacak kadar vaktiyle malümat vermekte ihmal eden fesat, fiile çıktığı surette üç seneye kadar hapsolunur.

Fesadı haber verenlerin cezadan kurtulması

Madde 99 – Fesat için ittifak edenlerden biri, başka suretle malümat almadan fesadın fiile çıkmasına mümanaat mümkün olacak hal ve zamanda haber verirse, cezadan kurtulur.

Askeri isyan ve cezası

Madde 100 – Birden ziyade askeri şahıslar, gürültü patırdı ile veya alenen toplanarak bir amire veya mafevka itaatsizliğe veya mukavemet veya fiilen taar-ruza (M. 86, 90, 91) birlikte kalkışırlarsa "Askeri isyan" sayılır. Toplanmaya iştirakedenlerin her biri beş seneden ve seferberlikte on seneden az olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.

Askeri isyanda önayak olanların cezaları

Madde 101 – 1. **(Değişik: 22/1/2004-5078/2 md.)** Askerî isyanın (M. 100) reisi veya mürettibi veya ön ayak olanları ile asilerden amire ve mafevke zorla müessir fiillerde bulunanlar münferiden yaptıkları suç müebbet ağır hapis cezasını mucip değilse, on seneden az olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

2. Askeri isyan, seferberlikte yapılmışsa birinci fıkradaki suçlulara ölüm cezası verilir.

Düşman karşısında askeri isyan suçlularının cezası

Madde 102 – Askeri isyan (M. 100) düşman karşısında yapılmışsa isyana iştirak edenlerin hepsine ölüm cezası verilir.

Askeri isyan ve fesada iştirak edenlerden nadim olanların cezalarının azaltılması :

Madde 103 – 1. Bir fesada (M. 97) veya askeri isyana (M.100) iştirak edipte amirlere veya mafevklere zorla müessir fiiller yapmadan evvel nedametle intizam ve inzıbata dönenler fesat ve isyanın reisi veya mürettibi veya önayakları değilseler iki seneye kadar hapsolunurlar.

2. Amir veya mafevka zorla müessir fiiller yapılmaksızın fesat ve isyana iştirak edenlerin hepsi intizam ve disipline dönerlerse reis veya mürettibi veya önayak olanları bir seneden beş seneye kadar hapsolunur.

Askeri fesat ve isyana iştirak edenlerden önayak sayılacak diğer askerler

Madde 104 – Askeri fesat (M. 97) ve isyana (M. 100) iştirak edenlerden şunlar da reis ve müşevvik cezalariyle cezalandırılırlar

A: Amir ve mafevk tarafından şahsına vakı olan itaat emrine karşı itaatsizlikte söz ile veya fiilen ısrar eden;

B: Askeri işareti suistimal ederek veya sair işaretler vererek isyanın vukuunu kolaylaştıran;

C: Asiler arasında en büyük rütbelisi veya en kıdemlisi olan;

Fesat ve isyan suçlularının cezalarının azaltılması

Madde 105 – 94, 100, 101 ve 104 üncü maddelerde yazılı suçlar az vahim oldukları halde 94 üncü maddenin birinci fıkrasında ve 100 üncü maddede yazılı cezalar altı ay ve seferberlikte bir sene hapis cezasına ve 94 üncü maddenin ikinci ve 101 nci maddenin birinci fıkrasında ve 104 üncü maddelerde yazılı olan cezalar bir sene hapis cezasına ve seferberlikte iki sene hapis cezasına ve 102 nci maddede yazılı ceza az vahim hallerde müebbeden ağır hapis veyahut beş sene den az olmamak üzere ağır hapis veya hapis cezalarına indirilebilir.

Askeri karakol ve nöbetçi ve devriyeye taarruz edenlerin cezaları

Madde 106 – (Değişik: 27/6/1932-2034/4 md.)

Askeri karakola, nöbetçiye ve devriyeye hakaret eden veya bunları dinlemiyen veya bunlara mukavemette bulunan yahut fiilen taarruz eden bu suçları amire karşı yapmış sayılır ve öylece cezalandırılır.

Bu fasıldaki cezalar maduna tatbik olunabilmesinin şartı

Madde 107 – Bu fasılda madunlar hakkında tayin edilen ağır cezaların verilmesi için mafevkın rütbesi ve kıdemi herhangi bir suretle madunun malümu bulunması şarttır. Madunun mafevkın vaziyetini bilmediği sabit olursa hakkında tertip olunacak ceza umumi hükümlere tabidir.

ALTINCI FASIL

Makam ve memuriyet nüfuzunu suiistimal

Madununa hizmetle münasebeti olmayan emirler verenlerin ve mutalebede bulunanların cezası:

Madde 108 – (Mülga: 16/6/1964-477/53 md. delaletiyle 64 md.)

Madununa suç yapmak için emir verenlerin cezası:

Madde 109 – 1. Rütbe veya makam ve memuriyetinin nüfuz ve salahiyetini suistimal ederek madununa bir suçun yapılmasını teklif eden, amir veya mafevk iki seneye kadar hapsolunur.

2. Suç yapılır veya yapılmağa teşebbüs edilirse faili asliye muayyen olan ceza, emir veren hakkında (M. 50) artırılarak hükmolunur.

Madunun şikayetnamesini saklayan veya geri aldıranların cezası :

Madde 110 – Madunların verdikleri şikayetnameleri saklayanlar veya tehdit ederek geri aldıranlar beş seneye kadar hapsolunur.

Hak edilmemiş veya müsaade olunmamış disiplin cezası verenlerin cezası:

Madde 111 – Ceza vermek salahiyetini tecavüz ederek ve bilhassa hak edilmemiş veya müsaade olunmamış bir cezayı kasten verenler beş seneye kadar hapsolunur.

Askeri mahkemeler üzerinde tesir yapanların cezası

Madde 112 – Memuriyetinin nüfuzunu suistimal ile askeri mahkemeler üzerinde tesir yapanlar beş seneye kadar hapsolunur.

Askeri şahısları mürettep oldukları yerlerden geriye sevkedenlerin cezası :

Madde 113 – 1. Askerlik hizmetine davet edilmiş olan kimseleri, makbul bir sebep olmaksızın mürettep oldukları mevki ve kıta ve müessesenin gayrısına sevkeden altı aya kadar hapsolunur.

2. Seferberlikte bu ceza bir seneden az olmamak üzere arttırılır.

Erleri kanuna muhalif olarak hizmetçiliğe verenlerin cezası

Madde 114 – (Değişik: 25/3/1953-6078/1 md.)

Kanunen emir veya seyis eri almaya hakkı olmayanlara emir veya seyis eri verenlerle bu emir veya seyis erini alıp istihdam edenler asker olsun olmasın bir aydan 3 aya kadar hapsolunur.

Emir veya seyis eri almak hakkını haiz olanlardan kendi emir veya seyis erini askerlik şeref ve haysiyetine uymayan şekillerde süfli hizmetlerde çalıştıranlar veyahut bunların vazifesi dışında kendi sanat, meslek veya şahsi işlerinde çalışmasına müsaade veya müsamaha edenler bir aydan 6 aya kadar hapsolunur.

Yukardaki haller haricinde askerleri hizmetçiliğe veya sair suretlerle çalışmaya verenlerle asker olsun olmasın alan veya çalıştıranlar 2 aydan bir seneye kadar hapsolunur.

Memuriyet nüfuzunun sair suretle kötüye kullanılması[1]

Madde 115 – (Değişik: 22/3/2000-4551/25 md.) Emir vermek yetkisini veya memuriyet nüfuzunu kötüye kullanarak mevzuatın tayin ettiği ahvalden başka bir suretle herhangi bir gerçek veya tüzel kişi yahut astı hakkında keyfi bir işlem yapan yahut yapılmasını emreden amir veya üst, bir aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu işlem, siyasi bir amaçla yahut kişisel bir çıkar sağlamak için yapılmış veya yapılması emredilmiş ise, fiil başka bir suç oluşturmadığı takdirde altı aydan aşağı olmamak üzere hapis cezası verilir.

Madununa sövüp sayan veya fena muamelede bulunanların cezası

Madde 116 – (Mülga: 16/6/1964-477/55 md. delaletiyle 64 md. ile)

Maduna müessir fiiller yapanların cezası

Madde 117 – 1. Madununu kasten itip kakan, döven, veya sair suretlerle cismen eza verecek veya sıhhatini bozacak hallerde bulunan veyahut tazip maksadiyle madunun hizmetini lüzumsuz yere güçleştiren veya onun diğer askerler tarafından tazip edilmesine veya suimuamelde bulunulmasına müsamaha eden amir veya mafevk iki seneye kadar hapsolunur.

2. **(Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)**

Müessir fiillerle Madununun vücudunda tahribat yapan veya ölümüne sebep olan mafevka verilecek ceza

Madde 118 – 1. 117 nci maddede yazılan fiiller madunun vücudunda tahrıbatı mucip olmuş ise amir veya mafevk beş seneye kadar hapsolunur.

2.Daha ziyade vahim hallerde amir ve mafevk altı aydan beş seneye kadar hapsolunur.

3. Fiil taammüden yapılmış ise amir veya mafevk on seneye kadar ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.

4. Fiil ölümü intaç etmiş ise fail on seneden az olmamak üzere ağır hapis cezasına mahkum olur.

Mafevkin cürüm sayılmıyacak olan fiilleri

Madde 119 – (Değişik: 27/6/1932-2034/5 md.)

1 - Bir madunun fiili taarruzlarını defetmek yahut mübrem ve müstacel bir zaruret ve tehlike halinde verdiği emirlere itaat ettirmek için bir mafevk tarafından yapılan müessir fiiller makam ve memuriyet nufuzunu suistimal telakki edilmez ve suç sayılmaz.

2 - Bu hüküm harbde veya eşkıya müsademeleri ve isyan yahut askerlik harekatı ve mücrim takıbatı gibi vazifeler başında mübrem surette elzem bir itaati temin için başka vasıtalar bulunmadığı takdirde bir subayın madunun ısrar ve mukavemetine karşı silah kullanmaya mecbur kalması halinde de caridir.

3 - Mafevkin, hizmete ve askerliğe dair kusur ve hatalardan dolayı madunu tenkit ve muanaze etmesi hakaret sayılmaz.

Bu fasıldaki suçlarda karakolun vaziyeti

Madde 120 – (Değişik birinci cümle: 27/6/1932-2034/6 md.) Bu fasılda yazılı olan suçları yapan bir askeri karakol veya devriye yahut nöbetçi bu suçları yapan mafevk gibi ceza görür.Bu suçlar karakol amiri olan mafevka karşı yapılmış ise ceza arttırılır. (M. 50) 119 uncu maddenin hükümleri karakollar hakkında da caridir.

Askerliğe ait vesika, evrak, harita ve şekilleri yakanlar

Madde 121 – Askerliğe ve hesap işlerine dair olan defterleri ve müsveddeleri, vesikaları, hükümlü evrakı, harita ve şekilleri fena niyetle tahrip eden, yakan, yok eden veya ettiren on seneye kadar hapsolunur. Bunları muhafaza imkanı olmayıpta düşman eline geçmesinde düşman için fayda varsa bu fiiller suç sayılmaz.

---

(1) Bu madde başlığı, "Sair hallerde memuriyetin nüfuzunu suistimal edenlerin cezası" iken 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

YEDİNCİ FASIL

Seferberlikte insanlar ve mallar aleyhine yapılan cürümler

Ganimet almak için uzaklaşan, ganimet alan ve aldığı şeyi teslim etmeyenler:

Madde 122 – 1. Seferberlikte ganimet almak kastiyle kıtasından uzaklaşan veyahut ganimet hukukuna tabi bir şeyi ganimet namiyle kendiliğinden temellük eden üç seneye kadar hapsolunur.

2. Meşru surette aldığı ve fakat teslim ile mükellef bulunduğu şeyleri teslimden imtina ile temellük eden dahi aynı ceza ile cezalandırılır.

Yağmacılığın tarifi:

Madde 123 – Harbin mucip olduğu dehşet ve korkudan istifade veya askeri kuvvetini suistimal ederek:

A: Ahaliden birinin malını haksız olarak zabt veya bir kimseyi malını vermeğe icbar eden;

B: Salahiyeti olmadığı halde ahaliden para veyahut zorla eşya toplayan veya memur olduğu istimvalin (tekalifi harbiye) derecesinin kendi menfaatları için aşan yağmacı sayılır.

C: Alınan eşya erzak, sıhhi levazım, giyecek, ısınılacak gibi şeyler yeme veya nakil vasıtalarına munhasır kalır ve o andaki zaruri ihtiyaçlarla mütenasip bulunursa bu hareket yağmacılık sayılmaz.

Yağmacılığın cezası:

Madde 124 – Yağmacılık eden her askeri şahıs beş seneye kadar hapsolunur.

Bir kimsenin malını tahrip veya imha edenlerin cezası:

Madde 125 – 1. Harb zarureti olmaksızın bir kimsenin mal ve mülkünü kasten tahrip ve imha edenler ve ağaçları kesenler ve mahsulat ve mezruata hasar iras edenler ve bunlar için emir verenler veya müsamahada bulunan amir ve mafevkler iki seneye kadar hapsolunur.Ve daha vahim hallerde yağmacı sayılırlar. (M. 123)

2. Yukarıdaki fiilleri yapanlarla emir veren veya müsamaha eden amir ve mafevkler hakkında Adliye mahkemelerinde alakadarlar tarafından tazminat davası açılabilir. Ve bu fiilleri yapanlarla emir veren veya müsamaha eden amir ve mafevkler icabeden tazminatla müteselsilen mahkum olur.

Zorla, müessir fiillere birden ziyade şahısların iştirakiyle yağmacılık ve cezası:

Madde 126 – 1.Yağmacılık (M. 123) veya yağmacılıktan sayılan fiiller (M.125) bir şahsa karşı zorla yapılırsa faili on seneye kadar ağır hapis cezasiyle cezalandırılır. Eğer bu zorluk cismen tahribatı mucip olursa faili on seneden az olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezasiyle mücazat olunur. Fiil ölümü mucip olursa faili ölüme mahkum olur; az vahim hallerde müebbet ağır hapis cezası verilir.

2. Yukardaki fıkrada yazılı yağmacılığa birden ziyade şahıslar iştirak eylerse reis ve mürettibi ve önayak olanları ölüme mahkum olur. Diğerleri birinci fıkra mucibince cezalandırılır. Bu yağmacılıkta bir şahsa karşı müessir fiillerde bulunmaksızın iştirak edenlere on seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

Muharebe meydanlarında ölülerin ,esirlerin, yaralıların mallarına tecavüz edenler:

Madde 127 – 1. Haksız olarak ve temellük kastiyle Türkiye Cumhuriyeti ve müttefikleri ordusundan muharebe meydanlarında ölü olarak kalmış olanların eşya ve paralarını alan veyahut muharebe meydanlarında veya yürüyüş esnasında veya hastanede veyahut nakliyat zamanında bir hastanın, bir yaralının veya neza-

ret ve muhafazası altına verilmiş olan bir harb esirinin bir şeyini alan veya zorla zapteden veyahut Hilali Ahmer ve Salibi Ahmer'e mensup sıhhiye müesseselerini yağma ve tahrip eden veya bu bapta teşvikat ve tahrikat yapan ve emir veren on seneye kadar ağır hapis ile cezalandırılır. Az vahim hallerde beş seneye kadar hapsolunur.

2. Nakline memur olduğu yaralıyı bir sebep ve zaruret olmaksızın terkeden veyahut bir yaralıya işkence eden beş seneye kadar hapsolunur.

3. Yaralıyı soymak kastiyle işkence eden veya soyarken tekrar yaralayan ölüm cezasiyle cezalandırılır.

Kıtasından geri kalarak ahaliye taaddi edenler :

Madde 128 – 1. Mensup olduğu kıtaat veya askeri heyetten geri kalarak ahaliye taaddi eden altı aydan beş seneye kadar hapsolunur.

2. Bu fiile birden ziyade şahıslar iştirak ederek ahaliyi tazyik etmiş olurlarsa veyahut fiil yağmacılk (M. 123 ve 125) şeklini almış olursa müştereklerden her biri on seneye kadar ağır hapis cezasiyle cezalandırılır.

Fiillerin Türk vatandaşlarına karşı yapılmasının cezası :

Madde 129 – 123, 124, 125, 126 ve 128 inci maddelerde yazılı olan fiiller Türk vatandaşlarına karşı yapılırsa ceza arttırılır. (M. 50) Eğer ceza Türk Ceza Kanununda daha şiddetli ise o kanun hükümleri tatbik olunur.

SEKİZİNCİ FASIL

Mallara karşı yapılan diğer cürümler

Hizmete mahsus eşyayı tahrip ve terk ve kaybedenler:

Madde 130 – (Değişik: 22/3/2000-4551/26 md.)

Askeri eşyayı kasten terk veya kısmen yahut tamamen tahrip eden, özürsüz kaybeden veya harabolmasına sebebiyet veren veya özel menfaati için kullanan asker kişiler, eşyanın değeri, önemi, meydana gelen hasarın miktarı ve fiilin işleniş şekline göre üç aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Suç konusu eşya; silah, mühimmat, savaş aracı veya gereci ise ceza artırılır.

Kaybedilen, kasten terk veya kısmen yahut tamamen tahrip edilen veya harabolmasına sebebiyet verilen eşyanın ödettirilmesine de ayrıca hükmolunur.

Eşyayı ve malları çalan, satan, rehine veren ve alanlar [(1)]

Madde 131 – (Değişik: 11/12/1935-2862/10 md.)

1 - Askeri bir hizmet yaparken veya vazifeyi suistimal ederek bir hizmet veya vazifeden ötürü tevdi veya emanet edilmiş olan para veya kıymeti ne olursa olsun bir eşyayı yahut kendisine tevdi veya emanet edilmiş olmasa bile her türlü askeri erzak, eşya ve hayvanları çalanlar veya zimmetine geçirenler, yahut ihtilas edenler veya satanlar, yahut rehine verenler ve bunları bilerek satın alanlar veya rehin kabul edenler veya gizliyenler beş seneye kadar ağır hapis cezasile cezalandırılırlar.

(Değişik: 22/3/2000-4551/27 md.) Az vahim hallerde, altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Çalınan veya rehin edilen mallar bulunursa geri alınır. Yok edilen eşya, hayvan ve sairenin değerlerinin ödettirilmesine de hükmolunur.

2 - Yukarıki fıkrada yazılı fiiller silah, cephane veya her hangi bir müdafaa vasıtasına taallük ederse ceza arttırılır.

3 - Yukarıki iki fıkrada yazılı fiiller seferberlikte yapılırsa yapanlar hakkında on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis, az vahim hallerde iki seneden aşağı olmamak üzere beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir.

---

(1) Maddenin matlabındaki "Askeri" kelimesi 27/6/1932 tarih ve 2034 sayılı Kanunun 7. maddesi ile kaldırılmıştır.

Üstünün, astının veya arkadaşının bir şeyini çalanlar [1]

Madde 132 – (Değişik : 22/3/2000-4551/28 md.)

Bir üstünün, arkadaşının veya astının bir şeyini çalan asker kişiler, altı aydan beş seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bozuk ölçü kullananlar:

Madde 133 – Bir terazi veya kantar veya herhangi bir ölçüyü ayarı bozuk olduğunu bilerek askeri bir hizmetin ifasında kullananlar, iki seneye kadar hapsolunur.

DOKUZUNCU FASIL

Hizmet ve vazifenin ihlali

Hakikata muhalif rapor layiha sair evrak tanzim ve ita edenler:

Madde 134 – 1. Hizmete veya tevdi edilen bir vazifeye mütaallik olarak kasten hakikata muhalif rapor veya takrir veya layiha ve sair resmi evrak tanzim eden ve veren veyahut bunların hakikata muhalif olduğunu bilerek mafevklere takdime delalet eden altı aydan üç seneye kadar hapis ile cezalandırılır.

2. **(Mülga : 22/3/2000 - 4551/38 md.)**

Rüşvet:

Madde 135 – Askeri şahıslardan herhangi biri Türk Ceza Kanununun 3 üncü babının 3 üncü faslında yazılı suçlardan birini işlerse o fasıldaki cezalarla cezalandırılır.

Dikkatsizlik edenler :

Madde 136 – 1. Her kim askeri karakolun veya müfrezenin veyahut hususi bir vazife ile mükellef olan bir kısım askerin kumandanı veya subaylarından veyahut nöbetçi iken kasten veya tekasülünden :

A: Kendisini verilen vazifeyi yapmayacak hale korsa;

B: Nöbet mahallini terkederse yahut verilen sair talimata mugayir hareket ederse;

C: Her iki halde de bir mazarratı mucip olursa on dört günden az olmamak üzere katıksız hapis veya iki seneye kadar hapis ile cezalandırılır. [2]

2. Yukarıki fıkrada yazılı suç seferberlikte yapılmışsa suçlu altı aydan az olmamak üzere hapis, düşman karşısında ölüm, az vahim hallerde bir seneden az olmamak üzere muvakkat veya müebbet ağır hapis ile cezalandırılır.

3. 2 nci fıkrada yazılı suç dolayısiyle ehemmiyetli bir zarar tehlikesi zuhura gelmişse üç aydan aşağı olmamak üzere hapis, bu tehlike düşman karşısında olduğu takdirde suçluya bir seneden az olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

Tekasül dolayısiyle esliha ve harb malzemesinden bir şeyin hasara uğramasına sebep olanlar:[3]

Madde 137 – Vazife veya hizmette tekasül dolayısiyle bir gemi veya tayyarenin veya esliha ve harb malzemesinden birinin mühimce hasara uğramasına sebep olan (…)[3] üç seneye kadar hapsolunur.

Askeri mahkeme işine sekte verenler :

Madde 138 – Askeri mahkemelerin vazifelerini ve muamelelerini makbul sebeb olmaksızın geciktiren altı aya kadar hapsolunur.

Suç yapılmasına göz yumanlar:

Madde 139 – Bir askeri karakolun veya bir müfrezenin veya hususi bir vazife ile mükellef olan bir kısım askerin kumandanı iken veyahut subaylarından veya nöbetçi iken mani olabileceği ve vazifeten men'e mecbur bulunduğu bir suçun yapılmasına göz yumarsa fiili kendisi yapmış gibi ceza görür.

---

(1) Bu madde başlığı, "Mafevkının, arkadaşının, madununun bir şeyini çalanlar" iken, 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Her ne kadar 16/6/1964 tarih ve 477 sayılı Kanunun 56. maddesi ile aynı fiil cezalandırılmış ise de, öngörülen ceza miktarı hizmetin aksamamış veya maddi bir zarar doğmamış olması keyfiyetine göre düzenlenmiş olduğundan metin muhafaza edilmiştir.

(3) 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Kanunun 45 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "kısa hapis veya" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Mahsup ve mevkufları firar ettirenler:

Madde 140 – Bir mevkuf veya mahpusu muhafaza ve nezarete memur olupta kasten kaçıran veya firarını kolaylaştıran veyahut amiri tarafından emrolunduğu veya vazifeten mecbur bulunduğu halde bir diğerini tevkif ve hapsetmiyen Türk Ceza Kanununun 301, 302, 303, 304,305, 306 ve 307 nci maddeleri mucibince ceza görür.

Erzak tağşiş edenler :

Madde 141 – Askeri tayınattan olan her nevi zehair ve erzakı tağşiş veya tebdil eden veya ettiren veya bu suretle tağşiş veya tebdil olunmuş zehair ve erzakı bilerek tevzi eden veya ettiren üç seneye kadar hapsolunur.

Bozuk erzaktan tayınat verenler :

Madde 142 – Askeri tayınatı çürümüş bozulmuş zahire ve erzaktan veren veya verdiren iki seneye kadar hapsolunur.

Şartnameye aykırı mal ve hizmet kabul etmek [1]

Madde 143 – (Değişik: 22/3/2000-4551/29 md.) Sözleşmeye bağlanmış yiyecek, giyecek, teçhizat veya diğer mal ve hizmetler ile her nevi imalat ve inşaatı, sözleşmeye ilişkin şartname ve numulerine uymadıkları halde kabul eden veya ettirenler üç yıldan az olmamak üzere hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Fiil ceza kanunlarına göre daha ağır bir suç teşkil ediyorsa, ceza o kanuna göre tayin edilir.

Kabul edilen veya ettirilen eşya; silah, mühimmat, savaş aracı veya gereci ise veya suç seferberlik veya savaş halinde işlenmişse ceza artırılır.

Umumi surette ihmal ve tekasül :

Madde 144 – Kendisine tevdi edilen askeri bir işin ifasında bu kanunda yazılı hallerden başka Türk Ceza Kanunu mucibince cezayı mucip ihmal ve tekasül gösteren ve vazifesini suiistimal eden o kanun mucibince cezalandırılır. (T.C.K.B: F:4)

ONUNCU FASIL

Askeri disiplini bozan sair fiiller

Madununa nezarete ihmal edenler, madunun suçları hakkında takibatta bulunmayanlar : [2]

Madde 145 – (…)[2] veya bu fiiller hakkında kasten kanuni takibatta bulunmayan mafevk kısa hapis ile veya altı aya kadar hapis ile cezalandırılır.

Başkasının yaralanmasına ve ölmesine sebep olanlar :

Madde 146 – Silahları ve cephanesi hakkında dikkatsizlik ve nizamlara ve emirlere talimatlara riayetsizlik dolayısıyla başkasının yaralanmasına veya ölmesine sebep olanlar hakkında Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 uncu maddelerine göre ceza verilir.

---

(1) Bu madde başlığı, "Mükavelename hilâfında eşya ve taahhüdat kabul edenler" iken 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu maddenin "Maduna nezaret vazifesinde ihmal ve tekasül eden, madunun suçlarını haber vermeyen" kısmı; 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun 54 üncü maddesiyle disiplin suçu haline dönüştürülmüş ve sözkonusu Kanunun 64 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

İzinsiz evlenenler :

Madde 147 – (Değişik: 22/12/1934-2632/2 md., Mülga: 11/12/1935-2862/14 md.; Yeniden Yürürlük: 29/1/1936-2908/1 md.) İzin alması icap eden askeri şahıslardan izinsiz evlenenler bir seneye kadar hapsolunurlar.

Evlenmeleri kanuna göre yasak olan askeri şahıslardan evlenenler üç aydan bir seneye kadar hapsolunurlar.

Siyasi faaliyetlerde bulunanlar [(1)]

Madde 148 – (Değişik: 22/3/2000-4551/30 md.)

Askeri şahıslardan;

A) Siyasi bir partiye üye olmak için müracaat eden veya herhangi bir suretle siyasi partilere girenler,

B) Siyasi amaçla toplantı yapan veya aynı amaçla siyasi gösterilere katılanlar,

C) Siyasi amaçla nutuk söyleyen, demeç veren, yazı yazan veya telkinde bulunanlar,

D) Siyasi toplantılara resmi veya sivil kıyafetle katılanlar,

E) Herhangi bir sebeple yalnız veya toplu olarak siyasi mahiyette beyanname hazırlayan, hazırlanmış beyannameyi imzalayan, imzalatan veya yayın organlarına ulaştıran veya dağıtanlar,

Fiil daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bir aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu cürünler, seferberlikte işlenirse ceza iki misli olarak hükmolunur.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelere ilişkin suçlar:[(2)]

Madde 149 – (Mülga: 16/6/1964-477/60 md. delaletiyle 64 md. İle; 22/3/2000-4551/38 md.; Yeniden düzenleme: 23/6/2016-6722/10 md.)

Kıta, karargâh veya askeri kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde;

A) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma ve alenen özendirme,

B) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak,

suçlarını işleyen askeri şahıslar hakkında, Türk Ceza Kanununun bu suçlara ilişkin hükümleri uygulanır.

ON BİRİNCİ FASIL

Askerlik haysiyetine ve şerefine dokunan suçlar ve cezaları

Şeref ve haysiyete dokunan fiiller ve cezaları :

Madde 150 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

Kumar oynayanlar :

Madde 151 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

Irza ve iffete tecavüz edenler :

Madde 152 – (Mülga : 22/3/2000-4551/38 md.)

---

(1) Bu madde başlığı, 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu maddenin başlığı 23/6/2016 tarihli ve 6722 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

İffetsiz bir kimse ile evlenen veya böyle bir kimse ile yaşayanlar [1]

Madde 153 – (Değişik: 22/3/2000-4551/31 md.)

İffetsizliği anlaşılmış olan bir kimse ile bilerek evlenen veya evlilik bağını devam ettirmekte veya böyle bir kimseyi yanında bulundurmakta veya karı koca gibi herhangi bir kimse ile nikahsız olarak devamlı surette yaşamakta ısrar eden asker kişiler hakkında Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasına, erbaşlar hakkında rütbenin geri alınmasına hükmolunur.

Bir kimseyle gayri tabii mukarenette bulunan yahut bu fiili kendisine rızasıyla yaptıran asker kişiler hakkında, fiilleri başka bir suç oluştursa bile, ayrıca Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası, erbaşlar için rütbenin geri alınması cezası verilir.

Talebelik hukukunun zıyaını mucip haller :

Madde 154 – (Mülga : 22/3/2000-4551/38 md.)

DÖRDÜNCÜ BAP

Yalnız harb zamanında askeri kanunlara tabi şahıslar hakkındaki hükümler

Orduya mensup olmayanlar hakkında bu kanunun tatbikı:

Madde 155 – Türkiye Cumhuriyetine karşı vukubulan bir harbde herhangi bir hizmet veya mukavele ve taahhüt ve her hangi bir sebep ve suretle muharip Türk ordusu nezdinde bulunan veya orduyu takip eden şahıslar hakkında bu kanun hükümleri ve bilhassa harb hükümleri cari olur.

Bir kıtanın hizmetinde bulananların mukavelelerinin dahi askeri mahkemelerce feshi :

Madde 156 – Muharip askeri bir kıtaya hizmet veya mukavele ile münasebeti olanların mahkum oldukları cezalarla birlikte bu hizmet ve mukavelenin feshine de askeri mahkemelerce hükmolunabilir.

Muharip orduda bulunan yabancı subaylara bu kanunun tatbikı :

Madde 157 – Muharip Türk ordusu nezdinde bulunmalarına müsaade edilmiş olan yabancı subaylar Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince hususi mukarrerat yapılmamışsa Türk subayları hakkındaki hükümlere tabidirler. Bu subayların refakatlerinde bulunan şahıslar hakkında 155 inci madde hükmü tatbik olunur.

Harb esirleri hakkında bu kanunun tatbikı :

Madde 158 – (Değişik: 15/6/1942-4257/1 md.)

1- Harb esirleri bir suç işlerlerse rütbelerine göre bu kanun mucibince cezalandırılırlar.

2 - Harb esirleri arasında astlık ve üstlük münasebetleri esaret hali başladıktan sonra cari değildir. Bunlar arasında astlık ve üstlük münasebetleri salahiyetli komutanlar tarafından verilen emirle teessüs edebilir.

---

(1) Bu madde başlığı, "İffetsiz bir kadınla evlenen veya böyle bir kadını tutanlar" iken 22/3/2000 tarih ve 4551 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Muharebe meydanında hiyanet ve muhariplerin mallarına tecavüz edenler hakkında bu kanunun tatbikı :

Madde 159 – Türkiye Cumhuriyetine karşı ilan edilmiş olan bir harbde gerek bir Türk gerek bir yabancı 55, 56 ve 127 nci maddelerde beyan edilen suçları yaparsa bu maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılırlar.

Harekat mıntakasında askere tecavüz edenler :

Madde 160 – İlan olunan harekat mıntakasından asker ve jandarma subay ve erbaşına ve erine karşı 91 inci maddenin 3 ve 4 numaralı fıkralarında yazılı suçları yapan şahıslar hakkında o maddedeki cezalar tatbik olunur.

Yabancı memlekette Türkiye askerlerine, memurlarına makamlarına karşı cürüm işleyenler :

Madde 161 – Türkiye Cumhuriyeti askerleri tarafından işgal edilen bir yabancı memlekete gerek Türk, gerek bir yabancı Türkiye kıtaatı askeriyesinden birine veya bunlara mensup olanlara veyahut Türkiye Hükümetinin nasbettiği memurları ile makamlarına karşı Türkiye kanunları ve nizamnamelerinin cezayı mucip gördüğü bir fiili yaparsa bu fiil Türkiye Cumhuriyeti topraklarında yapılmış sayılır.

İKİNCi KISIM
Disiplin cezaları

BİRİNCİ BAP
Disiplin cezalarının şümulü

Disiplin tecavüzü ve kabahat :
Madde 162 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplin cezalarının verilmesi :
Madde 163 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplin cezasiyle cezalandırılanlar :
Madde 164 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

İKİNCİ BAP
Disiplin cezaları

I - DİSİPLİN CEZALARININ NEVİLERİ

Disiplin cezalarının nevileri :
Madde 165 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplin cezalarının nasıl verileceği :
Madde 166 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Cezaların içtima hali :
Madde 167 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

II - CEZA VERMEK SALAHİYETİ
A - Umumi surette

Disiplin cezası vermeğe salahiyetli amirler :
Madde 168 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplinin temini için tevkif salahiyeti :
Madde 169 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Ceza vermek salahiyeti olan en yakın amir ile daha yüksek amirlerin ceza vereceği haller :
Madde 170 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplin amirlerinin ceza salahiyeti :
Madde 171 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplin amirlerine vekalet edenler [1]
Madde 172 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

ÜÇÜNCÜ BAP
Askeri adli hakim, memurların disiplin cezaları

Askeri adli hakim ve memurlara verilecek cezalar :
Madde 173 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

DÖRDÜNCÜ BAP
Orduyu takip edenlerle harb esirlerine verilecek disiplin cezaları

Disiplin cezalarının tatbikı sureti :
Madde 174 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

BEŞİNCİ BAP
Disiplin cezalarının verilmesi ve infazı
I - CEZANIN VERİLMESİ

Failin müdafaa hakkı :
Madde 175 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Cezanın şiddetli verileceği haller :
Madde 176 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Mevkufiyetin cezaya mahsubu
Madde 177 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Mafevka arzedilecek cezalar :
Madde 178 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplin cezalarında müruru zaman :
Madde 179 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
İnfaz edilmiş disiplin cezalarının mahkemece mahsubu :
Madde 180 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Cezanın katileşmesi :
Madde 181 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

II - CEZANIN İNFAZI

Cezanın vakti infazı zamanı :
Madde 182 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Cezanın infazı sureti :
Madde 183 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Yüksek disiplin amirlerinin cezaları değiştirme salahiyeti :
Madde 184 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Uyarı, aylık kesilmesi, izinsizlik ve sıra harici hizmet cezalarının infazı (1)
Madde 185 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Disiplin cezasının müruruzamanı :
Madde 186 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Cezalının ayrılması halinde yapılacak muamele :
Madde 187 – (Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

ALTINCI BAP
Disiplin cezalarından şikayet

Şikayet :
Madde 188 – (Değişik: 22/12/1934-2632/6 md.; Mülga: 11/12/1935-2862/14 md.; Yeniden yürürlük: 29/1/1936-2908/1 md.; Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)
Şikayetin kabulü veya reddi :
Madde 189 – (Değişik: 22/12/1934-2632/7 md.; Mülga: 11/12/1935-2862/4 md.; Yeniden yürürlük: 29/1/1936-2908/1 md.; Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

YEDİNCİ BAP (2)
Amir tarafından cezanın değiştirilmesi veya kaldırılması hakkında müracaatlar

Cezanın kaldırılması ve değiştirilmesi :
Madde 190 – (Değişik: 22/12/1934-2632/8 md.; Mülga: 11/12/1935-2862/14 md.; Yeniden Yürürlük: 29/1/1936-2908/1 md.; Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

SEKİZİNCİ BAP (3)
Disiplin cezalarına nezaret

Cezanın kaldırılacağı ve değiştirileceği haller :
Madde 191 – (Değişik: 22/12/1934-2632/9 md.; Mülga: 11/12/1935-2862/14 md.; Yeniden Yürürlük: 29/1/1936-2908/1 md.; Mülga: 31/1/2013-6413/45 md.)

---

(1) Bu madde başlığı "Tevbih ve izinsizlik ve hapis cezalarının infazı sureti" iken 22/3/2000 tarihli ve 4551 sayılı Kanunla metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.
(2) Bu başlık, 22/12/1934 tarih ve 2632 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile gelmiştir.
(3) Bu başlık, 22/12/1934 tarih ve 2632 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile gelmiştir.

Son maddeler :

Madde 192 – (Değişik: 11/12/1935-2862/13 md.)

Askeri Ceza Kanununun 75, 79 uncu maddelerile 78 inci maddesinin C fıkrasının iki numarasında ve askeri eşyayı satın almak, rehin olarak kabul etmek ve gizlemek fiillerine dair 131 inci maddede yazılı suçlar askeri mahkemelere tabi olmıyan siviller tarafından yapılırsa umumi mahkemeler bu kanun hükümlerini tatbik ederler.

İlga edilen kanunlar :

Madde 193 – 1286 tarihli Askeri Ceza Kanunu ile ilave ve zeyilleri ve muaddel maddeleri ve mensubini askeriyenin siyasetle meni iştigali hakkındaki 25 Eylül 1328 ve Askeri Ceza Kanununun 169 uncu maddesi makamına kaim olan 16 Teşrinievvel 1328 ve seferde tekalifi harbiye ve vesaiti nakliye komisyonlarına ve efradı cedidenin sevkine memur olanlar hakkındaki 21 Ağustos 1330 ve mafevk tarafından maduna yapılacak bazı ef'alin cürüm addolunmayacağına dair olan 30 Teşrinievvel 1330 ve 1286 tarihli Askeri Ceza Kanununun 101, 102, 103, 104 üncü maddesine matuf olan 3 Mart 1331 ve esrarı askeriye ve hiyaneti harbiye hakkındaki 16 Teşrinievvel 1330 ve seferde tart cezasının sureti tatbikına dair olan 25 Şubat 1330 tarihli kanunlarla zeyilleri ve sair kanunların bu kanuna muhalif olan hükümleri mülgadır.

Ek Madde 1 – (20/5/1933-2183 sayılı ek kanunun 1 inci maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir.)

Aşağıda yazılı fiilleri ilk defa yapan subaylarla askeri memurlar ve astsubaylara iki aydan altı aya kadar hapis cezası verilir:

Tekerrürü halinde evvelce verilmiş olan ceza bir kat arttırılmakla beraber zabitlerle askeri memurlar hakkında (ihraç) astsubaylar hakkında (rütbenin geri alınması) cezaları da birlikte hükmolunur.

A) Ticaret yapmak veya yaptırmak,

B) Ticari ve sınai müesseselerde vazife kabul etmek.

Ek Madde 2 – (20/5/1933-2183 sayılı ek kanunun 2. maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir.)

Aşağıda yazılı fiilleri ilk defa yapan yedek subay hakkında iki aydan altı aya ve astsubaylarla erler hakkında on beş günden üç aya kadar hapis cezası verilir.

Tekerrürü halinde cezaları bir kat arttırılmakla beraber astsubaylar hakkında (rütbenin geri alınması) cezası da birlikte hükmolunur.

A) Fiili hizmeti askerilerini ifa esnasında bizzat ticaret veya sanatla iştigal etmek,

B) Ticari ve sınai müesseselerde vazife kabul etmek.

Ancak tebdili hava veya resmi mezuniyet suretiyle kıta ve müesseselerden ayrılanların askerlik kıyafetinden ayrılmak şartiyle kendi iş ve sanatlariyle iştigalleri caizdir.

Ek Madde 3 – (20/5/1933-2183 sayılı ek kanunun 3. maddesi hükmü olup, ek madde haline getirilmiştir.)

Askeri doktorların bizzat hususi hastane açmaları memnudur. Hilafında hareket, birinci madde mucibince cezayı müstelzimdir. **(Mülga üçüncü cümle: 8/8/2011-KHK-650/37 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.)**(1)(2)

Ek Madde 4 – (3/8/1942-4277 sayılı ek kanunun 1. maddesi hükmü olup, ek madde olarak numarası teselsül ettirilmiştir.)

A) Fevkalade halin, seferberliğin veya harb halinin devamı müddetince askeri bir hizmet yaparken Milli Müdafaa vasıtalarına veya askeri ihtiyaçlara taallük eden taahhüt, imal, inşa, alım, satım, teslim, tesellüm, nakil, muhafaza veya tevzi yahut celp, sevk ve muayene gibi işlerde zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet veya hırsızlık suçlarından birini işliyenler on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis veya müebbet ağır hapis cezasiyle birlikte beş yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasiyle cezalandırılırlar. Şu kadar ki para cezası hiçbir halde temin olunan menfaatin iki mislinden az olamaz.

B) **(Değişik: 22/1/2004-5078/3 md.)** Seferberlikte veya harp hâlinin devamı müddetince vahim hâllerde ölüm cezası hükmolunur.

C) Bu maddede yazılı suçlardan husule gelen veya husulü kasdolunan zarar hafif ise (A) fıkrasına göre hükmedilmesi lazımgelen muvakkat ağır hapis ve para cezası yarıya, pek az ise üçte bire indirilir.

Ek Madde 5 – (3/8/1942-4277 sayılı ek kanunun 2. maddesi hükmü olup, ek madde olarak numarası teselsül ettirilmiştir.)

Fevkalade halin, seferberliğin veya harb halinin devamı müddetince Milli Müdafaa vasıtalarına veya askeri ihtiyaçlara taallük eden işlerde hususi kanunlara göre kendilerine tevdi edilen vazifeleri yaparken bu kanunda yazılı suçları işliyen askeri olmıyan şahıslar hakkında da umumi mahkemelerce birinci maddede yazılı cezalar tatbik olunur.

Ek Madde 6 – (25/5/1972-1590/2 md. ile gelen ek 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Birinci askeri yasak bölgeler içinde veya nöbet yerlerinde, karakollarda, kışlalarda, karargahlarda, askeri kurumlarda, yerleşme veya konaklama amaciyle kullanılan bina veya mahaller içinde; askerlere fiilen taarruzda bulunanlar, sövenler veya hakaret edenler veyahut askerlik görevlerine ilişkin işleri yapmaya veya yapmamaya zorlamak için şiddet veya tehdide başvuranlar Türk Ceza Kanununun bu fiillere ilişkin l88, l90, l91, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 266, 267,268, 269, 271, 272 ve 273 üncü maddeleri uyarınca cezalandırılırlar.

Nöbetçi, devriye, karakol, inzibat, askeri trafik, kolluk veya kurtarma ve yardım görevi yapan askerlere karşı bu görevleri yaptıkları sırada yukarıdaki fıkrada yazılı suçları işliyenler aynı kanun maddeleri ile cezalandırılırlar.

---

(1) Bu maddede sözü edilen birinci madde ile bu kanunun ek birinci maddesi kastedilmektedir.

(2) Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile bu fıkranın üçüncü cümlesini mülga eden hüküm iptal edilmiş olup iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı 1/1/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır.

Umumi emniyet ve asayişi korumaya ilişkin önleyici ve adli zabıta görevlerini ifa ettikleri sırada jandarma subay, astsubay, erbaş ve erlerine karşı işlenen suçlarda yukardaki fıkralar hükümleri uygulanmaz.

Ek Madde 7 – (Ek : 22/3/2000-4551/37 md.)

Bu Kanunda ve diğer kanunlarda geçen;

A) "Başgedikli", "Gedikli" ve "Küçük Zabit" ibareleri "Astsubay",

B) "Toplu Efrat" ibaresi "Toplu Asker", "Efrat" ibaresi sadece "Erbaş ve Er", "Nefer" ibaresi "Er".

C) "Tard, ihraç ve rütbenin geri alınması" fer'i cezaları (erbaşlar için öngörülen rütbenin geri alınması fer'i cezası hariç), "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma" fer'i cezası,

Olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 8 – (Ek: 31/3/2005-5329/1 md.; Değişik: 23/6/2016-6722/11 md.)

Askeri mahkemeler ve adli yargı mahkemeleri tarafından verilen kısa süreli hapis cezaları; 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen seçenek yaptırımlara, diğer askeri şahıslar hakkında ise aynı fıkranın (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen seçenek yaptırımlara çevrilebilir. Ancak aşağıdaki hâllerde kısa süreli hapis cezaları seçenek yaptırımlara çevrilemez:

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın dört ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında verilen kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır.

(Ek fıkra: 24/11/2016-6763/2 md.) Sırf askerî suçlar ile hapis cezasının üst sınırı üç ayı geçen askerî suçlar hakkında, önödeme hükümleri uygulanmaz.

Ek Madde 9 – (Ek: 31/3/2005-5329/1 md.)

Bu Kanunda alt sınırı belirtilmeyen ağır hapis cezalarının alt sınırları "bir sene" olarak uygulanır.

Ek Madde 10 – (Ek: 26/2/2008-5739/1 md.)

Bu Kanunda ve diğer ilgili kanunlarda gerekli değişiklikler yapılıncaya kadar, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Birinci Kitabında yer alan düzenlemeler bakımından bu Kanunun ek 8 ve 9 uncu maddeleri ile 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun 63 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 17/1/2013 tarihli ve E.: 2012/80, K.: 2013/16 sayılı Kararı ile.)

Geçici Madde 1 – (1632 sayılı Kanunun kendi numarasız muvakkat maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Bu kanunun makabline şümulü :

Bu kanun ile konulan cezalar bundan evvelki kanunlarda yazılı olan cezalardan daha hafif olduğu surette bu kanunun meriyete konulduğu tarihte hükmedilmemiş olan suçlarla eski kanuna göre hükmedilip henüz infaz edilmemiş veya infaz edilmekte bulunmuş olan hükümler hakkında da tatbik olunur.

Geçici Madde 2 – (Ek: 22/1/2004-5078/4 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 91 inci maddenin (4) numaralı fıkrası kapsamına giren suçlardan dolayı haklarında idam cezası verilen hükümlülerin dosyalarından;

a) Henüz Askerî Yargıtaya gönderilmemiş olan veya Askerî Yargıtay Başsavcılığında bulunan yahut Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmiş olanlar, hükmü veren askerî mahkemece duruşma açılarak,

b) Askerî Yargıtayda bulunanlar, ilgili dairesince ele alınarak,

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde karara bağlanır.

Askerî Yargıtay Başsavcılığında ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan dosyalar, gelişlerindeki usule uygun olarak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde, hükmü veren askerî mahkemeye geri gönderilir.

Kanunun mer'iyeti tarihi :

Madde 194 – Bu kanun neşri tarihinden dört ay sonra muteberdir.

Madde 195 – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

22/5/1930 TARİHLİ VE 1632 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1. 9/7/1982 tarihli ve 2693 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde -– 16/5/1982 tarihi dahil olmak üzere bu tarihten sonra, bu Kanunun yayımı tarihine kadar feri cezaları infaz edilmiş olanların idari işlemleri geri alınır.

2. 14/6/1989 tarihli ve 3574 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan yeni baştan askerlik cezaları yerine getirilmez. Yerine getirilmiş olan yeni baştan askerlik cezaları hükümsüz sayılarak askerlik süreleri yeniden hesaplanır. Muvazzaflık süresini doldurmuş olanlar derhal terhis edilirler.

Ancak terhise müstehak olunan tarihten sonra işlenmiş bulunan suçlardan dolayı takibat yapılır, verilmiş olan cezalar çektirilir.

3. 22/3/2000 tarihli ve 4551 sayılı Kanunun 38 inci maddesi:

Madde 38 – 1632 sayılı Kanunda yer alan katıksız hapis cezası ve bu cezanın uygulanmasına ilişkin hükümlerle aynı Kanunun 33, 36, 37, 83, 86, 149, 152, 154 üncü maddeleri ile 25 inci maddesinin (4) numaralı bendinin ilk cümlesi ve 134 üncü maddenin (2) numaralı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

1632 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO

Değiştiren Kanunun / KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1632 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
2034	76, 77, 82, 106, 119, 120, 131, 154	4/7/1932
2183	Ek Madde 1, Ek Madde 2, Ek Madde 3	25/5/1933
2632	66, 67, 147, 150, 153, 188, 189, 190, 191	27/12/1934
2862	17, 30, 39, 49, Üçüncü Bab Üçüncü Fasıl Başlığı, 63,64, 65, 66, Üçüncü Bab Dördüncü Fasıl Başlığı, 81, 131, 153, 173, 192	18/12/1935
2908(1)	-	5/2/1936
3514	39, 154	14/7/1938
3719	47, 148	14/7/1939
3823	47, 148	18/5/1940
3914	55, 56, 57, 58, 59	27/8/1940
4026	48	15/5/1941
4257	7, 13, 23, 24, 63, 64, 158, 164, 174	20/6/1942
4277	Ek Madde 4, Ek Madde 5	8/8/1942
4542	35, 153	17/4/1944
4726	63, 75	8/5/1945
6078	114	1/4/1953
6781	150	14/7/1956
6866	34, 35	24/12/1956
6889	65	2/2/1957
7331	56	15/6/1959
353	5, 72	Bu kanuna göre kurulacak askeri mahkemelerin fiilen göreve başladıkları tarihte
477(1)	82, 83, 86, 108, 116, 130, 145, 149 uncu maddeler ile 154 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi	Disiplin mahkemelerinin kurulup fiilen göreve başladıkları tarihte
1590	95, Ek Madde 6	4/6/1972

---

(1) 2862 sayılı Kanunla ilga edilen ve Askeri Ceza Kanununun bazı maddelerini değiştiren 22/12/1934 tarih ve 2632 sayılı Kanunun 5 inci maddesinden başka diğer maddeleri hükümlerinin mer'iyetinin iadesine dair Kanundur.

(2) 1632 sayılı Kanunun 477 sayılı Kanunun cezalandırdığı suçlara ait hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1632 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1656	148	12/2/1973
2693	32, 35	13/7/1982
3574	29, 38, 49, 66, 67, 70	17/6/1989
3970	63	19/5/1994 tarihinden itibaren üç ay sonra
4551(1)	3, 5, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 47, 53, 67, 68, 71, 76, 77, 81, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 115, 130, 131, 132, 134, 143, 148, 149, 152, 153, 154, 165, 166, 171, 172, 185, Ek Madde 7	26/3/2000 tarihinden itibaren 2 ay sonra
5078	91,101, Ek 4, Geçici Madde 2	29/1/2004
5080	67	29/1/2004
5329	Ek Madde 8, Ek Madde 9	1/6/2005
5739	Ek Madde 10	1/3/2008
6191	3, 39, Ek Madde 8	22/3/2011
6217	63	14/4/2011
KHK/650	Ek Madde 3	26/8/2011
6318	63	3/6/2012
6413	18,19, 82, 84, 93, 96, 117, 137, 150, 151, 162 ila 191	16/2/2013
Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113, K.: 2012/108 sayılı Kararı	Ek Madde 3	1/1/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra (1/7/2013)
Anayasa Mahkemesinin 28/3/2013 tarihli ve E.: 2012/143, K.: 2013/48 sayılı Kararı	49	10/10/2013
6722	47, 149, Ek Madde 8	14/7/2016
Anayasa Mahkemesinin 14/7/2016 tarihli ve E: 2016/11, K: 2016/132 sayılı Kararı	67	23/9/2016 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra (23/6/2017)
6763	39, Ek Madde 8	2/12/2016
KHK/691	67	22/6/2017
KHK/694	39	25/8/2017
7069	67	8/3/2018
7078	39	8/3/2018
KHK/698	7	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte
7179	64, 75	26/6/2019
7281	63	5/3/2021

(1) 1632 sayılı Kanunun katıksız hapis cezası ve bu cezanın uygulanmasına ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.